

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam
283. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szombat
1933. évi december 9

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETESEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK MAROSVÁSÁRHELYT!

Elsodorhatja-e Franciaországot a fasiszmus örvénylése?
Írta: MIKES IMRE

Páris, december. 8.
Rövid négy hét leforgása alatt két kormány bukott meg Franciaországban s amint az utóbbi esztendő kabinetjei általában nem voltak hosszú életűek, úgy az új kormány sem ígérkezik kinőni a csecsemőcipőből. A bemutatókóztó illeszt ugyan szárazon uszta még meg Chautemps és együttese, de a helyzet nagyon bizonytalan és fenyegető.

A kormányoknak ezt a szapora és reménytelen váltakozását sokan úgy tüntetik fel, mint a francia parlamentarizmusnak a jobboldali erők által megrendezett tudatos lejáratását. A jobboldali önkényuralom, amely Olaszországban a fekete ing klasszikus latinizmusában, Németországban a középkor szellemét visszafütköző és kissé véres barna ingben, Ausztriában a zergetollas, helmwehrista tiroli népviseletben, Lengyelországban a vidáman csengő sarkantyukban, egyéb országokban meg más és más nemzetileg alkalmazott formában nyilvánul meg, a párisi belpolitikai proféták szerint Franciaországot is fenyegeti.

A vélekedők szerint a kormányok gyakori váltakozása, illetőleg a parlamenti rendszer lejáratása Tardieu-nak és a mögéje csoportosuló konzervatív erőknél, meg a parlamenti harcokon kívülálló reakciós csoportoknak volna a jólmeg gondolt, céltudatos munkája. Tetszetős érvelés, amit sok jelenség tesz valószínűvé. Azonban a szinte állandósult belpolitikai válságnak magyarázatát csak az fogadhatja el így, aki nem ismeri a francia parlamentáris élet sajátosságait. A háború előtt például, 1910 és 1914 között, mégpedig ugyancsak a radikális párt érája alatt, úgy hullottak a kormányok, mint őszel a legyek.

Pedig akkor beszélni sem lehetett a jobboldali, fekete erők sakkhuzásairól. Sőt, a most mindegyikben elnyomóródó polgári demokrácia sosem volt ragyogóbb még Franciaországban sem, mint éppen azidőtájt.

A való helyzet az, hogy a legutóbbi események az egyik kormányt a másikkal váltogató radikális pártot és ennek legkimagaslóbb egyéniségét, Herriot-t tették Franciaország központi energiaforrásává.

Ismeretes, hogy a miniszterelnöki, majd utána a külügyminiszteri széket az elnök először Herriot-nak kínálta fel. Herriot, egészségi okokra való hivatkozással, mindkét tisztelet visszautasította, mire az ő ajánlatára Chautemps került a kormány élére, illetve Paul-Boncour a külügyminiszteri poszttra. Herriot mindössze azt vállalta, hogy a Népszövetségben Franciaországot képviselni fogja.

Mindezek az események kétségtelenül tették azt, hogy az uralmon lévő radikális pártnak Herriot a legkimagaslóbb, döntő egyénisége. A miniszterelnöki és külügyminiszteri tisztségre, tehát a két eldöntő fontosságú pozícióra mintegy 6 jelölt ki pártjának, vagy a párttal, együttműködő, semleges csoportoknak vezető embereit. S ezenkívül azzal, hogy a genfi képviselőlet fenntartotta magának, mintegy félhivatalos külügyminiszter lett. Körülbelül az a helyzete most Herriot-nak a francia politikai életben, mint Titulescu-nak a románban: az intézkedés és a határozat lehetősége kezében van akkor is, amikor nem óhajt nyilvánosan is kormányfő, vagy külügyminiszter lenni.

Chautemps és Paul-Boncour nem tekinthetők egyebnek, mint Herriot megbízottjainak. Az a tény, hogy a külügyi tárcát Herriotnak kínálta fel, nem közönséges jelentőségű. Ugyanis rámutatott arra, hogy Paul-Boncour helyezte megintott s hogy Herriot akkor vezeti át a külügyek irányítását, amikor ez jól-

Ad audiendum verbum...

Az olasz fasiszta nagytanács határozata miatt Benest Párisba rendelték

A kisantant gazdasági tárgyalásait az olasz népszövetségi ierv ismét elakasztotta

Prága izgatott, Páris ideges

Prága, december 8.
Az olasz fasiszta nagytanács határozata, bár nem érte egészen készületlenül, mégis meglepte a kisantantállamok külpolitikáit. Jelentéseink szerint különösen Prágában nagy az izgalom. Benes cseh külügyminiszter már szorgos tevékenységbe kezdett, hogy az olasz határozat várható következményeit Párisban ellensúlyozza s Páris maga is idegesen viselkedik, amennyiben sürgősen fel akarja venni a tanácskozásokat Benessel.

Az első látható következménye ennek az idegességnek az, hogy a kisantant-államok gazdasági tanácsát, amelyet Benes a jövő hét folyamán akart megtartani, hirtelen elhalasztottak. Benesnek nincsen most gazdasági tanácskozásokra ideje és nincsen ideje Titulescu román külügyminiszternek sem. A kassai találkozó Titulescu és Benes között az összes külföldi hírforrások szerint az olasz határozat miatt történik. Benes szombaton érkezik Kassára s este külpolitikai felolvasást tart Titulescu külügyminiszter szombaton indul el Kassa felé és vasárnap találkozik cseh miniszter társával. Sokat és hosszú ideig fognak tanácskozni. A hivatalos program is azt mondja, hogy Benes és Titulescu még hétfőn is együtt lesznek, hogy töviről-hegyire megbeszélhessék az összes sürgős politikai kérdéseket. Titulescu aztán Kassáról valamelyik tátraí üdülőhelyre utazik, Benes pedig egyenesen Páris felé veszi az útját.

Legújabb jelentéseink szerint Benes párisi útja hivatalos jellegű lesz. A francia kormány hívta meg hivatalosan és sürgősen, Párisban kihallgatáson jelenik meg Lebrun köztársasági elnök is, aztán Chautemps miniszterelnökkel és Paul Boncour külügyminiszterrel folytat hosszas tanácskozásokat. E tanácskozások során természetesen érvényesíteni igyekszik azokat a megállapodásokat is, amiket Kassán Titulescuval köt.

Benes tehát Párisban nemcsak Csehszlovákia, hanem a kisantant-államok nevében is tárgyal. Tárgyalásai felé feszül érdeklődéssel néznek nemcsak a közvetlenül érdekelt kisantant-államok, hanem a nagyhatalmak is. Ezekben a tárgyalásokon dől el ugyanis, hogy részben Franciaország, másrészt a kisantant-államok hogyan fognak viselkedni az olasz ter-vezettel szemben.

esik neki. Ez pedig nem kis dolog, mert ha Herriot belpolitikai vonatkozásban nagy tényező, úgy külpolitikailag még százszor nagyobb. Neve ezzel kapcsolatban határozott, nyílt, sőt egészen harcias irányzattal forrott egybe:

1. Londonnal, Washingtonnal és Moszkvával együtt;
2. De Róma nélkül és Berlin ellen.

Ennek az elgondolásnak következménye volt az, hogy Herriot 1933-ban úgy az Egyesült Államokban, mint a Szovjetunióban Franciaországnak „politikai inkegnito”-ban utazó meghatalmazottja volt. Néhány hónappal ezelőt, júliusban külpolitikai célkitűzései miatt ellentétbe került Daladier-val és hátrálnia kellett. De most, mint az események mutatják, ismét ő van felül. Újból központi tényező lett. Irányít, utat mutat.

Akkor és úgy érvényesítheti külpolitikai gondolatait, amikor és ahogyan akarja.

Amiből önként következik egyrészt az, hogy Róma közvetítő munkájának Páris és Berlin között nincsenek nagy kilitásai.

Másrészt pedig az, hogy a Berlin és Páris között megindult tárgyalások nem kecsegtetnek túlzott reményekkel.

Ezeket a tárgyalásokat egyébként André Francois-Poncet, Franciaország berlini nagykövete indította meg Hitlerrel. Poncet miniszterelnökségi államtitkár volt Laval, majd Tardieu kormányában. A konzervatív oldal embere. A berlini követi székben inkább tekinthető a Tardieu irányítása alatt álló konzervatív jobboldal és az emögött csoportosuló francia nehézipar, hadiipar emberének, mint az uralmon lévő radikális párt megbízottjának.

E tárgyalások tehát, bármilyen furcsán haszon is ez, inkább az ellenzékben lévő, konzervatív jobboldal nyomására indultak meg és tartanak, mint az uralmon lévő, váltakozó kormányokat adó és a Herriot által irányított ra-

dikális párt akarataiból. Herriot egyelőre, bizonyos mértékben, érvényesíteni engedi a jobboldalt, annál inkább, mert nagy ellenfele, Tardieu, vele együtt lendült aktivitásba. Tardieu az 1932. májusi választások óta, amelyek határozott vereséget szenvedett, visszavonult. Most hirtelen kilépett a politikai küzdőterre, a „rendszer válságáról” beszél és „nemzeti egyesülést” sürget.

Azok, akik azt hiszik, hogy a gyakori kormánybukás a parlamenti rendszer céltudatos lejáratását erősökölja s hogy e munkában Tardieu-nak van vezető szerepe, ezekből a jelszavakból következtetnek.

Valóban, a „rendszer válság” meg a „nemzeti egység” frázisai a parlamenten kívüli önkényuralmakat szokták megelőzni. Azonban akik fasiszta vagy hitlerista Párisban reménykednek, mégis tévednek. Mert Franciaországban e jelszavaknak más értelmük van. A „rendszer válság”-gal nem akar egyebet Tardieu, mint a jobboldal és baloldal kormányzati együttműködését. Miután sem a jobboldal, sem a baloldal nem rendelkezik parlamenti többséggel és így mindig függ az ellenzékétől is, ez a koalíció nem kizárt eset. Sőt nagyon könnyen bekövetkezhetik. Herriot is számol vele. Ezért van az, hogy bizonyos kérdésekben, mégpedig bel- és külpolitikailag egyaránt, engedményeket tesz a jobboldalnak.

A „nemzeti egység” sem magyarázható a jobboldali diktatúra jelszavának: elfajta egységet létrehozott már Poincaré is. Az egység időszerű: életfontossági, pénzügyi törvényekről kell a parlamentnek döntenie. Az államháztartás súlyos hiányokat mutat fel. Adóemelés és a köztisztviselők fizetésének csökkentése következik. Ez Franciaországban nagy szó. Hiszen ezért bukik éppen egyik kabinet a másik után.

Ez alapvető fontosságú problémák megoldásánál magától vetődik fel a nemzeti egység gondolata. Az ellenzék, s így Tardieu is, termé-

szetszerűleg él vele s használja ki.

Jobboldali demagógiáról azonban szó sincs. Tardieu sokkal megfontoltabb, sokkal szilárdabb, józanabb egyéniség, semhogy ingoványra tévedne. Egyébként is a parlamentáris rendszer megrögzött híve. A kormányt és a kormányzati rendszert ostromolhatja. De az állami intézményeket nem.

Enélkül pedig remény sincs francia rémuralomra.

Végeredményben a francia fasiszta törekvéseket alig képviseli számbavehető erő. Egyedül az „Echo de Paris” és ennek De Kerillis nevű szerkesztője csinál a szó szoros értelmében vett önkényuralmi propagandát. De az Echo de Paris nem tömeglap. Konzervatív katonák, maradi klerikálisok, márkik és előkelő kölgyek olvassák. Kevesen, ahányan vannak. A nép számára ismeretlen.

Azt lehetne mondani, hogy a fasiszmus Franciaországban gazdag elzárkóztottak uri szórakozása.

Nem beszélve arról, hogy még azesethen, is, ha Tardieu és a konzervatív párt csatlakoznak e mozgalomhoz, — ami, ismételjük, kizárt eset, — akkor sem volna komoly veszély. A radikális párt ugyanis friss, erős, népszerű, ragyogó. Herriot ingujjban kuglizik a lyoni polgárokkal. Tömegember. Szeretik.

Most kellő tekintettel van ugyan Tardieu-re. De adott esetben kétségtelenül fölényesen utasítaná vissza támadását.

Ettől azonban még tartani sem kell.

Az Echo de Parisra és exkluzív környezetére pedig, akárhogy cserélgesse is a kormányokat, ügyet sem vet a radikális párt.

Az Echo álmai tulgyengék és nevetségesek. Herriot pedig tulerős és öntudatos.

Franciaországot igazán nem kell az örvénytől féltetni. Hiszen az arisztokratákon kívül nem kívánja senki. Legfőkébb a színesingyárosok.

Tessék kívánni és eltenni!

4. sz. SZELVÉNY a B. L. decemberi regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 darab decemberi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregényátárának 1933 decemberi havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszolgáltathatók **Bukarestben**: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sft. Mina 9), vagy a főbizományosnál (Cosmopolis, Calea Griviței 10); **Brassóban**: a B. L. kiadóhivatalában; **mindenütt máshol**: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

Meghalt Weisz Ödön, a híres magyar kriminalista

Budapest, december 8.

Weisz Ödön dr., az ismert budapesti ügyvéd és kormányfőtanácsos, aki egyike volt a legnagyobb bünyügyi szaktekin-télyeknek, 75 éves korában hirtelen meghalt.

Az elhunyt ügyvéd egész sereg híres bünyügyben töltötte be a védő szerepét. Mint védő szerepelt az annak idején óriási szenzáció számba menő Mágnás Elza-ügyben, a Husz Ábrahám-féle máramarosszigeti postarablásban, az Eskiütt-ügyben és Schreiber Tamás kofferes gyilkosságában.

Revolverrel védekezett a Fellegvárból megszökött betörő

Érmihályfalva, december 8.

Az érmihályfalvai csendőrség hosszú hajsza után elfogta Rinyu József érmihályfalvai származású, de nemzetközileg is ismert betörőt és tolvajt.

Rinyu József Érmihályfalván kezdte meg betörői pályafutását. Innen Magyarországra szökött, de onnan visszajött Romániába. Baksay Ferenc szatnári és Fehér József váradi betörő társaságában többrendbeli betörést követett el Nagyváradon.

Kolozsváron elfogták Rinyu Józsefet és annak idején négyévi börtönre ítélték. Rinyu azonban nem töltötte le a büntetését, mert sikerült megszöknie a kolozsvári Fellegvárból.

Rinyu József ellen az a gyanu is felmerült, hogy Magyarországon, a rengeteg lopáson kívül gyilkosságot is elkövetett.

Ennek a vádnak a tisztázása végett szerdán átvitt Érmihályfalvára dr. Nemes nyírábrányi határrendőrségi parancsnok, aki kihallgatta a vádlottat és újjelenyomatot vett fel róla.

Rinyu csak erős közelharc után sikerült elfogni. A betörő, aki egy korcsmában ivott, a csendőrök láttára revolvert rántott elő és löni akart, csak akkor tett le a fegyveréről, amikor látta, hogy az erőszak mit sem használ, teljesen körül van véve.

A vizsgálat egyébként teljes erővel folyik.

Sikkasztott-e a temesvári Diskom tisztviselője vagy kirabolták?

Arad, december 8.

Draskovics Ferenc, a „Diskom” dohánycsúszó társaság hivatalnokának néhány héttel ezelőtt jelentést tett a hatóságoknak, hogy 130 ezer lej inkasszált pénzt tartalmazó aktatáskáját a vállalat autójáról ellopták. A rendőrség nyomozást indított, a tolvajoknak azonban nyoma veszett.

Az ügyben most érdekes fordulat történt, amennyiben az ügyészség letartóztatási indítványt tett Draskovics ellen, azzal, hogy a rablást csak kitalálta és ily módon sikkasztását akarta leplezni.

Az ügyészségi indítványt a vizsgálóbíró nem tette magáévá és ezért az ügy valószínűleg a táblai főügyész elé kerül.

Még mindig nem jutott egyakaratra Páris

A francia jobboldal tárgyalni akar Németországgal, de Herriot ellentáll

Hitler türelmetlen és demarssal válaszol

A Duce a Népszövetség átszervezésének tervével bombázza
a francia külpolitikát

Páris, december 8.

Az európai politikusokat és a nemzetközi diplomáciai szolgálatot tegnap óta két nagy dolog foglalkoztatja erőteljesen. Az egyik a francia-német közvetlen tárgyalások megszakadása, — amelynek hivatalos bejelentése azonban még máig sem történt meg s amit Németország hivatalosan éppen ezért nem is vett még tudomásul, — a másik pedig a fasiszta nagytanács, vagyis Olaszország megnyilatkozása. Az első kérdés a nemzetközi diplomácia szövevényébe került bele és végzi a maga titokzatos körforgását, a másik a sajtóban és a közvélemény előtt zajlik tovább, egyre erősödő hullámokkal.

A két egymással nagyon is összefüggő kérdés elkülönülése és az olasz fasiszta nagytanács határozatának előterjesztése a másik kérdés rovására, érthető a nemzetközi sajtó szempontjából. Franciaország és Németország között ugyanis hivatalosan még mindig tart a kötélyhúzás, mert mind a két fél óvakodik annak a nyílt bejelentésétől, hogy kilátástalan-nak tartja a megegyezést. A taktikázás most arra megy, hogy melyik állam veszíti el hamarabb a türelmet. Paul Boncour tegnapi nyilatkozata és a német követelések nyilvánosságra hozása azt a célt szolgálta, hogy a nyílt asztalra csapást kérészkölje vagy az egyik, vagy a másik fél részéről. Ez a nyílt asztalra csapás azonban egyelőre még várat magára.

A francia képviselőházban a pénzügyi kérdéseket nyagatják, a külügyi bizottságban pedig Herriot tovább harcol részben a kormánnyal, részben a jobboldallal.

BERLIN, VAGY MOSZKVA

A legutolsó kemény összecsapása Herriotnak a német-francia közvetlen tárgyalások miatt szerdán délután volt a külügyi bizottságban. Marin jobboldali képviselő kijelentette, hogy Olaszország állásfoglalása után még inkább szükségesnek látszik a Németországgal való megegyezés, követeli tehát, hogy haladéktalanul kezdjék meg — hivatalosan is — azokat a tárgyalásokat, amelyek ezideig még mindig csak tapogatózó jelleggel indultak meg. Franciaországnak szüksége van arra, hogy rendezze már a német kérdést, ezt azonban csak úgy teheti meg eredményesen, ha a hivatalosan meginduló közvetlen tárgyalások mögött egységes nemzeti kormány áll. A jelenlegi kormány pénzügyileg sem tudja megoldani a felmerült nehézségeket, külpolitikailag pedig teljességgel tehetetlen. Nagyon itt volna tehát az ideje, hogy átadja a helyét a nemzeti egység kormánynak.

Marin képviselőnek Herriot adott választ, ami külön érdekességet ad az ügynek. Herriot félig-meddig védelmébe vette a kormányt s azt hangsúlyozta, hogy a jelenlegi kormánynak először ki kell próbálnia minden eszközt, amely

elővezetőnek látszik. Ebben a pillanatban a kormány csak meg akarja könnyíteni a közlekedést Németország és Franciaország között.

Ő nem hiva a közvetlen tárgyalásoknak, a várakozási időt azonban szükségesnek tartja. A jobboldalnak teljességgel nincs igaza, amikor sürgeti a közvetlen megegyezést s még azt sem akarja kívánni, hogy vajjon ennek a közvetlen megegyezésnek van-e komoly lehetősége.

Herriot nagy beszéde után újra jobboldali politikus állott fel és heves vitát erőszakolt ki. Azt fejtette, hogy

ha már Franciaországnak választania kell Moszkva és Berlin között, akkor sokkal inkább Berlin, mint Moszkva.

Herriot és a baloldali Oroszország karjaiba akarja taszítani Franciaországot. Ez végzetes hiba volna. A kormánynak, ha maradni akar, föltétlenül meg kell egyeznie Németországgal.

Herriot erre a felszólalásra is felelt. Tiltakozott a vak türelmetlenség ellen. Neki is volna oka a türelmetlenségre, de belátja, hogy nagy óvatossággal kell eljárni. Franciaországnak meg kell várnia, amíg a helyzet tisztul s világosan látszani fog az az út, amelyre lépnie kell.

Neki az a meggyőződése, hogy ez a helyes út a francia-orosz összefogás lehet, azonban tud várni.

Várjon a jobboldal is.

Németország demarssot küldött Franciaországnak (?)

Herriot magatartása eléggé jellemző ahhoz, hogy rámutasson a lényegre. Most már kezd a dolog türelmi játék lenni s Franciaországnak bírnia kell türelemmel. Várjon a francia job-

oldal is, ha a baloldálnak várnia kell. Hátha Németország hamarabb elunja a dolgot. Hátha Németország nem tud várni...

És egyes jelentések szerint Németország valóban hamarabb elunja a dolgot. A csütörtök reggeli lapok arról adnak hírt, hogy a német kormánytól. Hivatalos jelentés a demarsról nincs, a francia lapok azonban úgy tudják, hogy Hitler nagyon türelmetlen.

Hitler tudni akarja, hogy mi lesz a fegyverkezés kérdésével s azért demarsában kijelentette, hogy a német kormány a francia felszereléshez viszonyítva 3:5 arányban akarja felszerelni a maga hadseregét és pedig azonnal, minden várakozás és ellenőrzési idő nélkül. Követeli, hogy erre az ajánlatára a francia kormány adjon gyorsan választ.

Hansulyozzuk, hogy erről az állítólagos német demarsról nincs még hivatalos jelentés. Lehet az is, hogy egy újabb német ajánlatról van szó, mert az eddigi tárgyalások során a 3:5 arány még nem szerepelt. Annyi azonban valószínű, hogy

Hitler, amennyiben valóban megtette ezt az új ajánlatot, olyan kisérő sorokkal látta el, hogy azt a francia kormány demarsként is felfoghatja.

A párisi lapok így fogják fel, — demarsként, — s erősen sürgetik, hogy most már a francia kormány is lépjen ki eddigi zárkózottságából. A párisi lapok még megjegyzik, hogy Hitlernek kétségkívül az olasz fasiszta nagytanács határozata növelte meg annyira a bátorságát, hogy követelőzni mer.

AZ OLASZ HATÁROZAT

Az olasz fasiszta nagytanács tegnap ismertető határozata azt az utat mutatja, amelyen az európai politika elkerülhetetlenül haladni fog, ha a német-francia megegyezés elmarad és az európai politika a Népszövetség szükség-szerű megerősítésével Mussolini és Olaszország irányító hatása alá kerül.

Az ismét elmerevülő német-francia szembenállás mellé az olasz-francia szembenállás kerül.

Németország a fegyverkezés, illetve a fegyverkezés kérdésében nyagatja Franciaországot, Olaszországot pedig a Népszövetség ügye miatt. A francia politika, angol nyomásra is, még mindig nagyon ragaszkodik a Népszövetséghez s ezért kénytelen engedményeket tenni Olaszország felé. Ez az oka annak, hogy a fasiszta nagytanács határozata ebben a pillanatban sokkal jobban érdekli a világsajtót, mint a francia-német huzakodás, amely Paul Boncour nyilatkozata és Németország állítólagos demarsa után is elhúzódhatik még egy ideig.

Az olasz sajtó rendkívüli jelentőséget tulajdonít a határozatnak. Olaszország nélkül a

Népszövetség összeomlik, írja a Tribuna. Ma már a kisállamok sem értékelik sokra s ügyeiket a Népszövetség megkerülésével végzik. Az olasz javaslat, amely szerint a Népszövetséget el kell választani a békeszerződéses ügyétől, újra tekintélyt adhatna ennek a nemzetközi fórumnak. Franciaország nagyon jól tudja, hogy mit ér neki a Népszövetség, siessen tehát a mentésére azzal, hogy fogadja el az olasz javaslatot.

Genf és Berlin

Genfben az olasz nagytanács határozata nem kellett különösebb feltűnést, mert egyebet nem is vártak Rómától, mint ezt a határozatot. Ettől eltekintve, népszövetségi körökben az a vélemény alakult ki, hogy

a római döntés nem olyan veszélyes, mint ahogyan az első pillanatban látszik, mert, nem ultimátumszerű.

Olaszország csak annyit jelentett be, hogy amennyiben nem változtatják meg a Népszövetség szabályzatát, úgy kénytelen lenne lépni. Ez csak figyelmeztetés és sok tárgyalási lehetőséget tételez föl.

Berlinben természetesen örömmel üdvözlük az

olasz határozatot. Rosenberg, a Völkischer Beobachter-ben kijelentette, hogy az olasz határozat után

a Népszövetség nem tehet egyebet, minthogy meghódol az olasz elgondolás előtt. Ha nem teszi, akkor már meg is halt, vagy egészen jelentéktelenül tengeti tovább életét. Érdekes, hogy a prágai Ceske Slovo is örömmel üdvözlö az olasz határozat — egyik részét. A Népszövetség átszervezésére, a lap szerint is föltétlenül szükség van. Az a terv azonban, hogy az új Népszövetségben a nagyhatalmak szabadon rendelkezzenek a kisállamok fölött, — ahogyan azt Mussolini elképze-li, — nagyon vakmerőnek látszik előtte.

A franciaországi angol követ hazautazott

Lord Tyrell, Anglia párisi követe váratlanul elhagyta Páris és hazautazott Londonba. A követ hirtelen utazását egyes hírforrások az olasz határozattal hozzák összefüggésbe. Ezek szerint a hírek szerint

Tyrellnek tájékozódnia kell otthon, hogy miképpen viselkedjek Párisban,

ha az olasz határozattal kapcsolatban külpolitikai jellegű tanácskozással kell majd bocsátkoznia.

Más hírforrások azt mondják, hogy az angol követ utazása mögött az Anglia és Franciaország között kitoróban levő vámai háború kérdése áll. Ez a második jelentős a valószínűbb.

Újra nehéz helyzetbe jutott a francia kormány

Legújabb párisi jelentéseink szerint a francia képviselőház megkezdte a pénzügyi javaslatok részletes tárgyalását. Tekintettel arra, hogy a javaslatok a pénzügyi bizottságban, általános meglepetésre, elég simán keresztülmentek, nem lehetetlen, hogy képviselőházi tárgyalásukat is megusssa a kormány. Ennek ellenére azonban a kormány helyzete egyáltalában nem szilárd s az általános vélemény az, hogy élete nem lehet hosszú.

Mihelyt a külpolitikai kérdések eléggé tisztázódnak, ennek a kormánynak is mennie kell.

Bármennyire furcsán is hat, de a helyzet az, hogy

a jelenlegi kormányt a külpolitikai feszültség tartja a helyén,

az a külpolitikai feszültség, amely az előző két kormányt megbuktatta. A jobb- és baloldalt egyaránt várnia kell, amíg a német kérdés valahogyan eldől s így a kormány ebben a pillanatban még nem távozhathat a helyéről, bár már megértett a bukásra.

Érdekes, hogy politikai körökben a jövő embereként Jeanney-t, a szenátus elnökét emlegetik.

Duca programjában

Adósságmérséklést, városi konverziót, adóleszállítást ígér és meg akarja szüntetni az autonóm intézményeket

A miniszterelnök Bukarestben, a pénzügyminiszter Párisban tett hitvallást a romboló szélsőségek ellen

Bukarest, december 8.

Duca miniszterelnök szerdán este újabb rádióbeszédet tartott, amelyben összefoglalta kormányának programjának főbb irányelveit.

— A kormány úgy anyagi, mint erkölcsi tekintetben újja akarja szervezni az országot, — jelentette ki előjában, majd kiemelte, hogy mindenáron és minden áldozattal helyreállítja a költségvetés és az államháztartás egyensúlyát. Evégből az adókat a polgárok teherbíróképességének megfelelően le kell szüntetni s minden téren szigorú takarékoskodást kell bevezetni. Az előző intézményeket, köztük

az autonóm pénztárakat, haladéktalanul megszüntetik.

Ami a konverziót illeti, a miniszterelnök kifejtette, hogy az adósság terheit szintén enyhíteni kell, tekintettel a termelvények értékesítésére.

A kormány meg fogja oldani a városi adósságok problémáját is, oly módon, hogy fel-támaszsa a hitelt.

Védelmezni fogja a kormány a nemzeti munkát és termelést, annak minden formájában.

Meg kell szűnnie az elszórt törvénykezés és szüntelen újraszervezés rendszerének. Általában nem annyira új törvényekre, mint a meglevők tényleges és becsületes alkalmazására van szükség, ugyszintén szorgos munkára,

kikartásra és tisztességesre, úgy a központi, mint a külső igazgatásban.

A kormány gondját fogja viselni az egyházaknak, elsősorban persze az uralkodóegyháznak s vigyázni fog arra, hogy a kisebbségekkel és az összes felekezetekkel való kapcsolatai a harmónikus együttműködés és testvéri bizalom alapján alakuljanak ki.

— Amikor a nemzetközi helyzet olyan ké-nyes, — mondotta végül a miniszterelnök, — Romániának az erőszakos és romboló nacionalizmussal a teremtő, rendezett és termékeny nacionalizmust kell szembehelyeznie s el kell vetnie úgy a bal-, mint a jobboldali szélsőségeséget.

Amikor a békeszerződés revíziójának kérdése egyre vakmerőbb formákat ölt, Romániának nem szabad a belső viszálykodás káros látványát nyújtani. A felvilágosult hazafiság azt követeli, hogy a román nemzet tudatában legyen a történelmi pillanat fontosságának, a melyet átél.

Befejezésül Duca felszólítást intézett az ország minden polgárához, tegyék félre a gyűlölködést és gyengeséget okozó szenvedélyeket s működjenek közre Románia felvirágoztatásában. A román nép sohasem követte a gyűlölet romboló politikáját s most sem szabad megtevéstetnie magát sem osztály-, sem pedig faji gyűlölettől.

A pénzügyminiszter párisi tárgyalásai

Bratianu Constantin pénzügyminiszter tegnap — amint Párisból jelentik — Chaunteps miniszterelnöknek jelent meg kihallgatáson, majd meglátogatta Piéree Cot légügyi minisztert és Caillaux-t, a szenátus pénzügyi bizottságának elnökét. Délután Tardieu-t is felkereste Bratianu.

Tárgyalásai során a pénzügyminiszter nemcsak Románia pénzügyi és gazdasági helyzetét ismertette, hanem

tájékoztatta a francia politikusokat és pénzembereket a romániai hitlerista mozgalom állásáról és azokról az intézkedésekről is, amelyeket a kormány a jobbszélső törekvések elfojtására s általában a közrend megszilárdítására tett és tenni szándékszik.

Bratianu Constantin pénzügyminiszter

Sértett önértékből nem jelöltetik magukat a vajdaisták

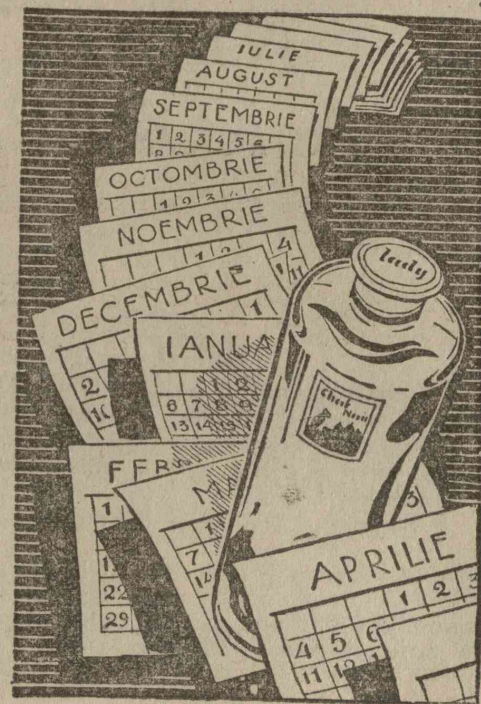
A nemzeti-parasztpártban a bosszút ílhogó Maniu-csoport és a Vajda-hívek közötti tusa annyira elmérgesedett, hogy ma már végleges a szakítás a veszekedők között.

Pénteken estig be kell nyújtani, illetőleg véglegesíteni kell a jelölőlistákat, de a nemzeti-parasztpárt vezetőségének még most sem sikerült több erdélyi megyére vonatkozólag megállapítani a jelölések sorrendjét.

A párt központi választási bizottsága tegnap este 5 órakor ült össze hosszas huzavona után, hogy tisztázza a szamosmegyei jelölés ügyét. Amint ismeretes, a kolozsvári tartományi vezetőség a Maniu-

csoport befolyása alatt úgy döntött, hogy a vajdaista Mani lelkész csak második legyen a listán s annak élére Popovici Mihályt jelöljék, aki Szatmármegyében is listavezető. Mani lelkész megaláztatásnak vette ezt a háttérbeszoritást, amely Maniu-ellenes magatartása miatt érte s azt követelte, hogy vagy Popovici már most jelentse ki, miszerint megválasztása esetén nem tartja meg a szamosmegyei mandátumot, vagy pedig őt tegyék meg listavezetőnek. Ebbe a kolozsvári jelölőbizottság nem ment bele s ezért a vajdaista vezérek úgy határoztak, hogy inkább testületileg visszalépnek a jelöléstől.

A központi választási bizottság ilyen

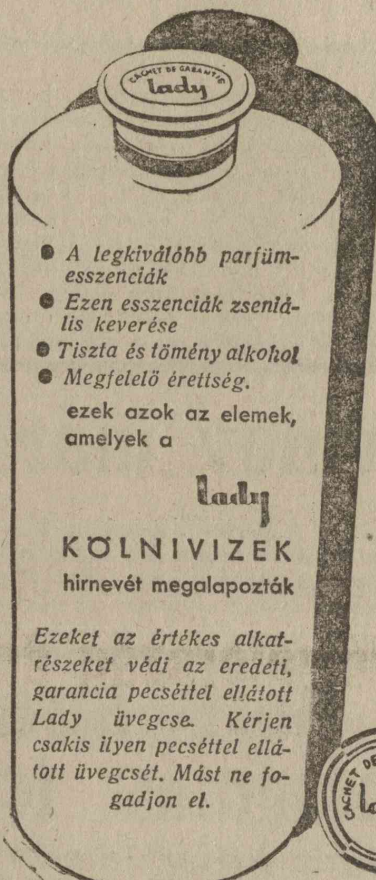
E 4 főalkatrész, amely a

Lady

KÖLNIVIZEK
hírnevét megalapozta:

- válogatott parfüm-esszenciák
- csodálatos keverék
- tiszta és tömény alkohol
- megfelelő érettség

védve van a lepecsételt és garancia-peccséttel ellátott üvegcse révén.

- A legkiválóbb parfüm-esszenciák
- Ezen esszenciák zseniális keverése
- Tiszta és tömény alkohol
- Megfelelő érettség.

ezek azok az elemek, amelyek a

Lady
KÖLNIVIZEK
hírnevét megalapozták

Ezeket az értékes alkatrészeket védi az eredeti, garancia peccséttel ellátott Lady üvegcse. Kérjen csakis ilyen peccséttel ellátott üvegcset. Más ne fogadjon el.

JOCKEY CLUB, PERLE DE PARIS, PARISIENNE Chat Noir ROUGE ET NOIR

körülmények között nem tudott határozni. Mihalache pártelnök felkereste előbb Vajdát, majd Popoviciot s hosszasan kérlelte őket, hogy ne borítsák fel teljesen a helyzetet.

Popovici hajlandónak mutatkozott feláldozni magát, amennyiben kijelentette, hogy a vita elkerülése végett eleve lemond úgy a szatmári, mint az esetleges szamosmegyei mandátumáról. A vajdaisták azonban ez a megoldás sem békítette ki s az éjszaka folyamán levélben közölték Mihalache pártelnökkel, hogy megmaradnak ugyan a párt kebelében, de nem jelöltetik magukat.

Hangoztatják levelükben, hogy ez a magatartásuk nem irányul Mihalache személye ellen, ellenkezőleg: készek így is odaadón részt venni a párt választási harcában és minden erejükkel támogatni a hivatalos listákat. A levelet Mani lelkészén kívül Voicu Nitescu, Hatiegan Emil, Tilea, Serban, Popa Adam és más kimagasló Vajda-pártiak írták alá.

Sulyosbította délelőtti a helyzetet, hogy az okiráltságbeli vajdaisták egy része is közösséget vállalt az erdélyi Vajda-hívek sérelmével.

Mirtó volt közlekedésügyi miniszter és Calinescu volt belügyi államtitkár kijelentették, hogy nem lépnek ugyan vissza jelölésüktől, de

a választások után lemondanak mandátumukról, tüntetésképpén amá megalázó bánásmód ellen. Amelyben a párt Maniu-párti többsége a Vajda-kormány volt támazait a jelölések során rész-sítette.

A párt erdélyi vezetősége egyébként esüörtökön újra összeült, hogy valahogyan eldöntse a vitás jelölőlisták sorsát.

A történetek után alighanem a vajdaisták nélkül nyújtják be a szamos-, kolozs- és krassómegeyebeli listát, sőt más listákat is módosítaniok kell, így a szebenit, ahol Tilea a második Mihalache után.

A REGATI ZSIDÓSÁG INKABB
A ROMÁN PARTOKAT TÁMOGATJA, MINT AZ ERDÉLYI
ZSIDÓ PÁRTOT

Nem tudott megegyezni egymással a két zsidó pártvezetett sem, miután a kormánnyal tervbevert közös paktumuk nem ütődött nyélbe. A liberális érzelmű Fildermann vezetése alatt álló UER (romániai zsidók szövetsége) tegnap este 16 szavazattal 8 ellenében véglegesen leszavazta az Országos Zsidó Párttal való együttműködést s kimondta, hogy nem vesz részt a választásokban. A szervezett azt ajánlja tagjainak, hogy azokra a rendpártokra szavazzanak, amelyek a polgárok egyenlőségéért küzdenek, tekintet nélkül fajukra és vallásukra. Az UER tehát amely a regati zsidóság politikai képviselőjét vindikálja magának, inkább a román pártokat támogatja, semmint feltétlenül együtt haladjon az erdélyi vezetés alatt álló zsidó párttal.

A zsidó-párt eddig mintegy harminc megyében nyújtott be jelölő-listát.

— Ha fáradt és izgatott, ha álmatlanságban és gyakori félelemérzetben szenved, ha hasgörcs, mellnyomás vagy szívfájás kínozza, akkor igyék reggel éhgyomorra 1—2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait s elhárítja a vértóbulást. Az emésztőszervek gyógyításának több orvostanára elismeri, hogy olyan tüneteknek, melyek a tápcsztorna tartalmának önmérgezéséből származnak, a Ferenc József viz kitünően beválik.

CSAK A „RENDPÁRTOKNAK” VAN VÁLASZTÁSI SZABADSÁGUK

A kormány rendeletére a hatóságok mindenütt igyekeznek megakadályozni a vasgárdisták jelölését és választási propagandáját, mert a „választási szabadság” csak a „rendpártoknak” kívánja fenntartani.

A rendőrség tegnap úgy Temesváron, mint Kolozsváron megakadályozta a vasgárdistákat abban, hogy listájukat beadják. Temesváron emiatt összetűzésre is került a sor a vasgárdista jelölők és a karhatalom között.

De nemcsak a vasgárdistákkal szemben érvényesül ez a szigor, hanem minden olyan pártalakulattal szemben, amelyről a hatóságok úgy tudják, hogy szélsőséges. Brassóban a hatóságok betiltották az ugynevezett Magyarpárti Ellenzék helyi tagozatának alakuló- és jelölőgyűlését is.

VÁLASZTÁSI TERROR A ZSILVÖLGYÉBEN

A szociáldemokrata-párt választási gyűlést hirdetett a Zsilvölgyében. A petrozsényi gyűlésre mintegy ezer bányamunkás indult el Lónyáról és Petriláról, de a csendőrség útját állta a gyűlésre igyekvő munkásságnak és visszatérésre kényszerítette, annak ellenére, hogy a felvonulásnak nem volt semmiféle demonstrációs jellege.

Gherman képviselőjelölt telefonon interveniált a dévai megyei prefektusnál és arra kérte, ne górdítsen akadályt a zsilvölgyi munkásság gyűlése megtartása elé. A prefektus felsőbb rendeletre hivatkozva, kijelentette, hogy a munkásság gyűlése megtartását csak zárt helyen, a szakszervezetek helyiségeiben engedélyezheti.

Déván különben tizenegy lista lesz kész 9-ére, amikor a jelölések tudvalevőleg lezárulnak. A Magyar Párt listája a hetedik, listavezető gróf Kende Gábor földbirtokos. Az utolsó, vagyis a tizenegyedik lista lesz a zsidópárté, amelyet ma adnak be. Listavezető dr. Szegő, dévai orvos.

GOGA MÁR SZORDINÓSAN BESZÉL

Csütörtökön reggel Temesvárra érkezett Goga Oktávián, a nemrégiben szélsőjobboldali vezérek evezett román politikusa. Első dolga volt nyilatkozatot adni a sajtó részére. Tekintve, hogy kisebbségi megyében agítált és majdnem csupa kisebbségi újságírók jegyezték kijelentéseit, Goga meglepő szordinós hangon beszélt elfelejtette megismételni azokat az éles kisebbségellenes kijelentéseket, a melyeket más alkalommal és más helyeken bőven hangoztatott.

Goga elmondta, hogy pártjának célja a tekintély visszaállítása. Ami a kisebbségeket illeti, a lakosság arányszáma szerint kell rendezni ügyeiket, bár természetesen jogaik figyelembevételével. Majd az idegenek ellen beszélt, megjegyezve,

hogy azokat érti idegenek alatt, akik a békeszerződések után jöttek az országba.

Felekezeti megkülönböztetést azonban nem tesz köztük neki mindegy, hogy keresztény az idegen, vagy zsidó, mert egyik sem kapcsolódik bele a román állam életébe. Majd Magyarországra terelte a szót, elismeréssel nyilatkozott Gömbösről, mert példásan fenntartja a rendet országában, viszont kemény szavakban támadta Bethlen István grófot, aki Goga szerint, a valósággal ellenkezően festi le a külföld előtt a régi Magyarországot a kisebbségek s különösen a románság helyzetét. A románság misera plebs contrituens, vagyis nyomorúságos, csak adófizetésre jó népréteg volt akkor — jelentette ki Goga — s ez az állapot nem térhet vissza többé.

ARADON

a Zsidópárt a következő polilólístát nyújtotta be: Nobel Sándor dr. (Temesvár), Szenes Henrik, Scharfstein Jakab, Koch Dániel, Kalmár József, Grünstein Armin, Halász Dezső, Vajda Jakab és Gara Armin dr.

ERMIHÁLYFALVAN

vasárnap a Magyar Párt, a jövő héten pedig az Averescu- és Zsidópárt tart választási propaganda-gyűlést.

A Vasgárda listavezető jelöltjét, Bozintea József érvasadi fiatalembert a zilahai ügyesség fogházába szállították, a míg a törvényszék vádtaácsa dönt tovább a sorsáról.

NYUGATRA ÉS DÉLRE VONUL A KÖZÉPEURÓPAI FAGYHULLÁM

Befagyott a Prut

Besszarábiában harmincfokos a hideg

Brassó, december 8

Jelentették, hogy a hideghullám Középeurópából elvonulóban van és átnyomul a kontinens nyugati felére. Nyugaton a hideg erős viharokkal kísért.

A lisszaboni kikötőben hétfőn reggel hatalmas vihar tombolt.

A „Continental” motorshajó ki akart kötni Figuerie de Foz nevű portugál kikötőben. A vihar a part sziklához csapta a hajót, amely pozdorjává tört. A hajón harminc halász tartózkodott, akik közül huszonöt a tengerbe fulltak. Sokan eltűntek, néhány holttestet azonban ma reggelre kivetett a tenger.

VIHAR AZ ANGOL CSATORNÁBAN

Hétfőről keddre virradó éjszaka heves vihar tombolt az angol csatornában. „Sandettie” francia hajó Callais közelében volt kikötve, a vihar letépte horgonyáról a hajót, amely órák hosszat hanykódott a tenger viharos hullámain. Az ide-oda hanykódó hajó olyan veszélyt jelentett a csatorna hajóforgalmára, hogy a forgalmat több órára be kellett szüntetni. Végre éjjeltájban egy uszályhajónak sikerült ismét horgony-

ra vontatni a „Sandettie”.

Újabb londoni jelentések szerint a fagyhullám irtózatossá erővel rohanta meg a szigetbirodalmat.

Az erős fagyok hatása alatt az Elbán is be kellett szüntetni a rendes hajóforgalmat.

BULGÁRIÁBAN MINUSZ 32 FOK

Az európai fagyhullám elérte a Balkánt is, egész Bulgáriában kemény fagyok uralkodnak.

Északbulgáriában több városban 32 fok hideget mértek.

A hideget erős havazás kíséri, Macedóniában a fagyok következtében rengeteg állat pusztult el, a kár igen nagy. A Fekete tengeren az erős havazás miatt a hajóforgalom megbénult. Várnából és Burgasból több veszélybe került hajó kért segítséget.

Róma, december 8

A napok óta tartó katasztrófálisan rossz időjárás Kalábriában óriási károkat okozott a mezőkön és a gyümölcsösökben. Hétfőn délután a szélviharban

összedőlt Catanzaro közelében egy középkori várkastély.

A kastély őrtornya rázuhant a közelben

levő fegyházépületre és betörte annak tetejét. Tizenkét fogoly súlyosan megsebesült, egy meghalt.

A lakosság között az összeomlás óriási detonációja pánikot keltett.

Constanza, december 8

Az erős hideg ellenére a Dunán és a Fekete tengeren heves vihar tombol. Az összes révkapitányok utasítást kaptak, hogy egyetlen hajót se engedjenek ki a kikötőből.

Mangália közelében az „Agamemnon” nevű görög hajó léket kapott és süllyedni kezdett. Csak nagy nehézségek árán sikerült a viharzó tengeren megmenteni a hajó legénységét.

Várna közelében az „Andoros” nevű görög gőzös összeütközött egy olasz hajóval. Mind a két hajó súlyosan megsérült. A kár egymillió léva. Egyébként Romániában úgy Erdélyben, mint az Ókariáságban, óriási hideg uralkodik.

Egyes helyeken minusz 20 fok Celsiusot mértek, de a hideg Besszarábiában a 30 fok Celsiusot is elérte.

A Prut befagyott.

BUDAPEST HAVAT JELENT

A budapesti időjáráskutató intézet jelentése szerint lényegtelen hőváltozás várható, északon kisebb havazással.

Litvinov már Berlinben van

Berlin, december 8

Litvinov orosz külügyi népbiztos csütörtökön reggel megérkezett Berlinbe. Külön szalonkocsiban utazott. A kocs ablakain függönyök voltak, Litvinov nem

tekinthetett ki az ablakon.

Berlinben, a pályaudvaron, csak Tiplshirsch követségi titkár fogadta a külügyi népbiztost.

Boris király hivatalos látogatást tesz Belgrádban

A bolgár közvéleménynek nem tetszik a szerb közeledés politikája

Belgrád, december 8

Boris bolgár király, amint a Belgrádba érkezett hivatalos bejelentés mondja, december 10-én felesége kíséretében megérkezik a jugoszláv fővárosba, ahol Sándor szerb királynak lesz a vendége. A látogatás hivatalos jellegű és föltétlenül politikai jelentőségű. Mutatja ezt az is, hogy a király kíséretében lesz Musanoff bolgár miniszterelnök és külügyminiszter is.

Ez a belgrádi királytalálkozó kétségtelenül annak a balkáni politikai elképzelésnek egyik újabb eredménye, amelyet Titulescu képvisel és készített elő legutóbbi balkáni körútja alkalmával. Titulescu tervezetében Bulgáriának és Jugoszláviának meg kell értenie egymást s a barátság előkészítése erőteljesen folyik is, annak ellenére, hogy a bolgár közvélemény nem nagyon örönd neki.

Szerencse a szerencsétlenségben

A Bukarest—jasi gyors mozdonya kisiklott és néhány vagon felborult

A gyorsvonat első néhány kocsiában senki sem utazott

Bukarest, december 8

Könnyen végzetessé válható vasuti szerencsétlenség történt csütörtökön reggel a tecuci állomáson. A Bukarest—jasi gyorsvonat az állomásra való befutás közben a váltóknál kisiklott s a mozdony után következő néhány vagon felborult.

A felborult kocsikban, szerencsére, senki sem utazott

s így a balesetnek emberáldozatai nincsenek. Csak a mozgópótlás és a vonatvezető szenvedett jelentéktelen sérüléseket.

Vasuti szerencsétlenség történt tegnap éjjel a jasi—Csernovic közötti vonalon is. Itt az 51. számú bukaresti gyorsvonat mozdonya Burdujeni állomás előtt elütötte Dragan Demeter és Mandache Petre pályamunkásokat. Előbbinek a mozdony kerekei lemetszették mindkét lábát s olyan zúzódásokat okoztak szervezetében, hogy rövidesen behalt sérüléseibe. A másik pályamunkás állapota szintén életveszélyes.

A szerencsétlenséget az éjszakai köd idézte elő, amelynek következtében a mozdonyvezető nem vette észre a munkásokat, ezek pedig azt hitték, hogy a vonat egy másik vágányon halad.

Szerencsés számok

Bukarest, december 8.

Az állami osztálysorsjáték újabb húzásainak első napján, csütörtökön délelőtt, a következő sorsjegyek kerültek ki számottevőbb nyereményekkel:

300.000 lejt nyert — 64468.
50.000 lejt nyertek — 77283, 56127.
20.000 lejt nyertek — 51753, 49996.
15.000 lejt nyertek — 28820, 13146, 34503, 1860.
10.000 lejt nyertek — 22163, 48508, 79482 és 6149.

Számos sorsjegyet huztak még ki kisebb nyereményekkel

„Hitler angol áldozata” Temesváron

Temesvár, december 9.

Tegnap utazott át Temesváron Bukarest felé Noel Panther, ismert nevű angol újságíró, a Daily Telegraph berlini tudósítója, akit, mint emlékeztet, a náci rendőrség kellemetlenül szokimondó cikke miatt bebörtönzött, majd Anglia közbejárására kénytelen volt szabadon bocsátani.

Panther útutaztában nem nyilatkozott németországi élményeiről, csak azt említette meg, hogy Angliában valósággal mint nemzeti hőst fogadták s a „apok” „Hitler németországi áldozata” címmel írtak róla.

A gyilkos apja, aki házi helyet ígér a tanúnak

Arad, december 8

Az aradi törvényszék csütörtökön délelőtt tárgyalta Bábau Demeter csalátelepi erdész bűnügyét, aki két évvel ezelőtt agyonlőtte Kolompár János munkanélkülit, aki fát lopott abból az erdőből, ahol az erdész szolgálatot teljesített.

A törvényszék a csütörtöki tárgyaláson Micora erdőmérnököt hallgatta ki, aki kedvező vallomást tett a vádlottra nézve.

Egy másik tanu azt vallotta, hogy meggyilkolt apja pénzt és házhelyet ajánlott fel neki, ha a vádlott ellen vall.

A tárgyalás folyik.

Bethlen londoni útja

London, december 8.

A Népszövetségi Ligák Uniójának angol tagozata fényes fogadást rendezett Bethlen István volt magyar miniszterelnök tiszteletére, aki még mindig az angol fővárosban tartózkodik. A fogadást London társadalmi és politikai életének nagy eseménye lett, amit a lapok is bőszéggel magyarázatokkal látnak el. Számos angol társadalmi kiválóságon kívül ugyan megjelent maga MacDonalld miniszterelnök is Sir Simon külügyminiszter társaságában. A miniszterek közül még Haimsham lord hadügyminiszter és Elliot földművelésügyi miniszter jelentek meg. Az ellenzéki politikusok közül Austen Chamberlain volt külügyminiszter tűnt fel a fogadást.

A fogadást során Bethlen nagy népszerűségnek örvendett, szinte állandóan nagy csoport vette körül.

Itt említjük meg, hogy Rothermere lord is vacsorát adott Bethlen tiszteletére

HIREK

Előfizetőink figyelmébe!

Mindazon előfizetőinknek, akik nem helyi pénzbeszedő útján szoktak fizetni és előfizetésük e hó 15-én lejár, a mai napon postautalványt küldtünk ki. Nagyon kérjük az illető előfizetőinket, szíveskedjenek ezen postautalvány felhasználásával az előfizetés megújítására szolgáló összeget mielőbb átutalni, nehogy — ennek hiányában, lapunk folyóiratlagos küldésében megszakítás álljon elő.

A négyszázéves erdélyi ólombetű

Ma a betű ünnepel és vele a gondolat. A négyszázévesztendő brassói Gött-nyomda ünnepel és ez ünnep nyomán beszélni lehet a holtta nyilvánítt gondolatáról is. Mi mindig örömmel szólunk a szóról, amely szabad volt és amely — minden ellenpéleménnyel szemben állitjuk még ma is — szabad marad. Egy kissé torlaszolja, helyenként nagyon akadályozzuk, de a gondolat kibúvik az egérlyukakon és út utat tör.

Itt, Erdélyben — csak ilyenkor tűnik ki — négyszáz éve szól már a szó. Csak ilyenkor, nagy centennáriumi ünnepeken eszmélünk rá, hogy Kelet-Európának ez az ország része milyen ősidők óta akar beszélni és tud is beszélni. A nyomtatott betűn át Nyugat-Európa is csak éppen ötszáz esztendeje beszél. Mindössze száz évet késtünk a sorban. Gutenberg után száz esztendővel Erdélyben is megjelent az ólombetű. A szász nemzet hozta és Brassóban emelt neki kunyhót.

Ma palotája van Kelet-Európa legrégibb nyomdájának, a Gött-nyomdának.

Szedőgépei vannak és villanyhajtotta nyomógépei, technikai felszereltsége van és boszorkányos rekvizitumai, multja van a Gött-nyomdának és tradíciója, amely — kötelez.

Hét évvel a mohácsi vész után és hét évvel Budapest eleste előtt, 1533-ban, alapította a most négyszázévesztendő nyomdát Honterus, a brassói szász lelkész, az okos és tudós koponya, a haladé szellem és modern akarat. Azóta lepergett a harmincéves háború, Bethlen Gábor is járt e földön, Budából is kikergették a törököket és leverték Rákóczi rebelleit is. Felosztották közben Lengyelországot, Páris azt mondta: „szabadság, egyenlőség, testvériség” és elköpetkezett e rengeteg idő alatt Waterloo, negyvennyolc, a kiegyezés, a világháború, sőt még a — „béke” is. És közben mindig volt — Gött-nyomda.

Négyszáz éve irnak emberek, forrnak gondolatok és eszméramlatok, nyilatkoznak felfogások és utat kérnek „világmegváltó” akciók és e sorsdöntő és sorsjelmező lángolásos levezetője, az ólom és a gép, amely Brassóban és Erdélyben és Kelet-Európában ma üli négyszázévesztendő ünnepét.

Barátjait kezet nyújtunk és melegen köszöntjük a betűt, amely élt, amely él és amely élni fog!

E pillanatban nincs közöttünk háború. Az ünnep örömeiben együtt örülünk.

Voltunk e századok során nem egyszer már szemben egymással és az ünnepi bantott után leszünk mi ismét ellenlábaskok, de ebben az ünnepben és az emlékezésben és abban, hogy beszélünk, szólani, tanítani és gondolatot nyilvánítani Erdélyben és Kelet-Európában mi már négyszáz esztendeje tudunk, egyek vagyunk a századokkal.

Odaát, az ellentáborban, e percben a titűnő alapítót, Honterust és a tizenötötlik nyomdász-dinasztia jelenlegi fejét, a nagyszerű Fritz Göttöt ünnepeljük. Mi is ünnepeljük és köszöntjük őket. De mi, ezenfelül és ezen túl az előtt a rengeteg nagyszerű könyv, író és írás előtt is köszöntjük hajtunk, amelyek e négy évszázad során e gépek „kirakói” át eszmét, szellemet és értelmet adtak az erdélyi és kelet-európai életnek.

Büszkék vagyunk, mert a multunkat újra ismét élénk ez az ünnep. Felvázolja és felsorakoztatja a három nemzet harangját és egyakarátát. Gött-nél már ak-

kor is írást nyomtattak, mikor még Berlinnek sem volt nyomdája és Brassó már akkor is szellemet sugárzott a Gött-gépeken át, amikor kincses Kolozsvár sem ismerte még a betű-sokszorosítás hatalmas fegyverét. 1659-ben már Kalandáriamot hozott ki Gött és 1842-ben a román nép nemzeti himnuszát nyomtatták a gépek.

Erdély beszélt általuk, szabadon és nyíltan, tudatosan és célirányba haladva.

És bár három nyelven beszélt Erdély, de mégis közös gondolatot harsonázott.

Négyszáz évig, majdnem egy félszázévig — apró zörrenésektől eltekintve — egy dudát fújtunk. És erre büszkék, nagyon büszkék vagyunk.

Ma különváltan élünk. Ellentétes irányba rohanunk és azt hisszük, hogy találkoznunk sohasem fogunk.

Hittünk ez évszázadok során nem egyszer és csalódtunk is nem egyszer.

A tévutak vége zsákutcába torkollik és csak a kínai fal előtt eszmél értelmére az ember.

Az Ember Gutenberggel egy utra lépett és ime, négyszáz esztendő alatt odaérkeztek, hogy csak centennáriumi alkalommal, futásban és egyellen percre, találkozik.

Materialista korban élünk, mely nem nagyon kedvez a metafizikai elképzeléseknek. A modern elme a bizonyosságot kedveli, a kitapintható, megfogható és lemérhető valóságot. „Mindent lemérni!” — ez a jelszó. Párisi jelentés szerint Armand Givélet, a neves természettudós, a minap előadást tartott, melynek folytatásán a hallgatók szemellettára lemérte a jelenlévő hölgyeknek azt a különös tulajdonságát, melyet általában szécepilnek neveznek. Givélet elmélete szerint ez a tulajdonság nem egyéb egy „biológiai rádióaktív kisugárzásnál”, melynek foka és terjedelme galvanométer segítségével megállapítható. A hölgyek kezeihez kapcsolt galvanométer mutatója százperces pontossággal jelzi, hogyan áll ki-kí szexepiljét illetően. S nincs az a lobbánékony férfiszív vagy szerelmes troubadur-idégzet, mely precízebben reagálna ennek az eddig titokzatosnak hitt fluidumnak hatására, mint egy jómínőségű galvanométer. Ha hinni lehet a tudósnak, a szexepil foka nemcsak a nő korától és általános testi és lelki kondíciójától függ, de az időjárás, légnyomás és hőmérséklet befolyásainak is alatta áll. Givélet szerint a nő 31—35 éves korában a legponzóbb, legcsábítóbb, ami herpalag honleányok számára mindenestre vigasztaló tudat lehet. Búrmit is legyen, Givélet azzal, hogy a természettudományt egy új mérőmódszával gazdagította, egyúttal elrabolta utolsó illúzióink egyikét, a szexepil természetfölöttiségébe vetett hitünket, melyért nagy tettekre és apró bolondságokra voltunk képesek. Most már csak a galvanométer mutatóját kell megnéznünk. Az új szisztema kétségkívül kényelmesebb, de egyben színtelenebb is az eddiginél.

— Megfojtotta és vízbe dobta gyermekeit. Besztercéről jelentik: A csendőrség letartóztatta Saveta Ioja 20 éves Sangeorg-Bái községbeli hajadont, aki ujszülött csecsemőjét lelketlenül meggyilkolta. A megtévedt nő az elmúlt év folyamán szerelmi viszonyra lépett Gutin Josif, falujabeli legénnyel, akitől most gyermeke született. A leány leírhatatlan nyomorban élt, amikor gyermekének életet adott és ezért elhatározta, hogy felkeresi Besztercen élő édesapját és az ujszülöttet nála hagyja. Három nappal megérkezése után édesapja jelentést tett a csendőrségnek, hogy leánya csecsemőjével a karján eltávozott otthonról és az ujszülött nélkül tért vissza. A csendőrség vallatni kezdte a nőt, aki rövid tagadás után bevallotta, hogy csecsemőjét megfojtotta, majd követ kötött a nyakára és a vízbe dobta. Érdekes, hogy a csecsemőgyilkos anyát az egész falu eszelelőiek ismerték.

— A milliós sorsjegynyerő hamis sorsjegyet nyert. Párisból jelentik: Vakmerő és szokatlan szélhámosság történt Párisban, ahol most a francia állami osztálysorsjáték húzása folyik. Egy ötletes szélhámosnak egy hamisított sorsjegy segítségével sikerült egymillió frankos nyereményt felvenni. A csalást akkor fedték fel, amikor a valódi nyerő jelentkezett a pénzért. A francia főváros rendőrsége szőlekkör nyomozást indított, hogy a veszedelmes szélhámost kézrekerítse. Egyelőre semmi célra vezető nyomra nem akadtak.

— Bizonyítványt hamisított, hogy — fűtő lehessen. Galacból jelentik: A kikötő parancsnoksága letartóztatta Dorobantul Nicolae fűtőt, aki ellen az a vád merült fel, hogy hamisított elemi iskolai bizonyítvány alapján tette le a gépészi vizsgát. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a fűtő egy turnu-severini tanítóval állott összeköttetésben, aki négyszáz lejért hamisította a szükséges okiratot. A nyomozás folyik.

— Disznótorra hazaszökött és hurkát vitt ajándékba a fegyőröknek egy lundenburgi fegyenc. Lundenburgból jelentik: A lundenburgi kerületi bíróság fogházának pár hónap óta lakója Oszely Vencel bilovici vadász, aki életveszélyesen megfenyegette régi haragosát, a bilovici erdőkerülőt. Oszelynek nem tettett a fogházi kósz és állandóan hangoztatta, hogy ennie kell az otthoni

Legyen takarékos!

A jó lámpa az olcsó! A silány lámpa

csak a beszerzésnél olcsó, az áramfogyasztásnál azonban annál drágább!

Ne vegyen tehát mást, csak a fényerős.

gazdaságos

TUNGSRAM

IZZÓLÁMPÁI!

ABLAK

* H. G. Wells: Mi lesz holnap? (A jövő regénye.) Az új Wells-könyv nagyszabású utópia arról, hogy miképpen, milyen társadalomban, milyen intézmények között és milyen lelkiállapotban lehetne a ma szenvedő emberének boldog, nyugodt, tiszta életet élni. Lenne van a mai politikai és gazdasági életberendezés talán legmerészebb kritikája, amit valaha írtak. Rámutat minden bajra, ami a mai embert sújtja, azokra a hibákra, melyekből az egész emberiség borzalmas katasztrófája alakulhat ki, sőt szerinte okvetlen ki fog alakulni, ha idején nem segítenek. Mint jó orvos, diagnosztizál a bajok okairól és megmutatja a gyógyítás módját, az észszerű, becsületes, okos, modern állam berendezését, amely soha nem képzelt boldogságot és gazdaságot teremt az emberiség számára. Izgalmas és izgatónak ez, az emberiség lelkiismeretét szőlőttja haragra, a fenyegető világkatasztrófa ellen. Sokak fognak róla vitázni. Lesznek, akiket meggyőz, lesznek, akikben ellentmondást kelt, de senki sem lesz, aki feszült érdeklődéssel ne olvassa. Az Athenaeum 144 lejes nagy regénysorozatának második kötete. (Első Sinclair Lewis: Egy modern asszony szíve.) 450 oldal, aranyozott díszvászonkötés, pazar kiállítás, 144 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában, Kapu-utca 56—58., az udvarban.

— A Lindbergh házaspár megérkezett. Londonból jelentik: Lindbergh ezredes és felesége 15 óra 50 perces repülőt után a braziliai Natalba érkezett. A teljesítmény már csak azért is figyelem érdemel, mert ez az első eset, hogy egy házaspár átrepülte az óceánt.

— Békésen elintézték a Keresztes-Fischer-Dinich ügyet. Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy Dinich Ödön magyar képviselőnek egy parlamenti közbeszólás miatt lovagias ügye keletkezett Keresztes-Fischer belügyminiszterrel. Az ügy ma békésen elintéződött, amennyiben a miniszter segédei kijelentették, hogy Keresztes-Fischer nem akart sértetgetni, csak hivatalos jelentések alapján tett megjegyzést.

— Emésztési nehézségek, gyomorhúzás, gyomorégés, rosszullet, fejfájás, idegizgalom, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, a vérkeringést helyes útra tereli, felírasszi a szellemet és egészséges álmot hoz.

— Mire jó a hideg? Brailából jelentik: A brailai rendőrség a napokban letartóztatta Constantin Jon, Petcu Alexandru, Ceausu Goliachigis és Gheorghe Juda brailai lakosokat, a kikről bebizonyosodott, hogy a hideg napok beállása óta rendszeresen lopkodták a nagyobb brailai szénraktárokat.

— Ötszáz lej miatt csendőrkékre került. Csikszeredáról jelentik: Nagy Ignác csikmenasági lakost egyik gazdátarsa feljelentette a csendőrségnél, hogy ötszáz lejért ellopta. Nagy tagadta a terhére rótt bűncselekményt, de a körülmények és a tanúk ellene bizonyítanak. A csendőrség letartóztatta és a csikszeredai ügyészségre kísérte, ahol még nem döntöttek sorsa felől.

— Ingyen utazzanak a csehországi rák-betegek. Prágából jelentik: A csehszlovákiai kórházegyesület közgyűlésén Jiránek dr. egyetemi tanár, az egyesület elnöke azt a feltűnést keltő indítványt terjesztette elő, hogy a vasut a rákbetegeknek, akik rendszeres ellenőrzés céljából messzeeső kórházakat keresnek fel, ingyen utazást biztosítson.

— Dolgoznak a jasi leánykereskedők. Jasiból jelentik: Az elmúlt esték egyikén Chiriac Maria 17 éves fiatal leány eltűnt a szülei házából. A kétségbeesett emberek jelentést tettek a rendőrségnek. A rendőrség azt hiszi, hogy vakmerő leánykereskedőkkel áll szemben.

Csevegés a vásárhelyi pletykáirontról...

Asszonyom, amikor valamelyik este a fővárosi izléssel berendezett klub egyik asztalánál bridge közben, mielőtt a négy trefet bement volna, még fülemből sugrott egy zamatos vásárhelyi pletykát, már akkor arra gondoltam, hogy végre, itt az alkalom, hogy megmondjam, mit érzek olyankor, amikor fülemből és orromat társaságban, brigde, vagy rómi közben, utcán, színházban, vagy moziban, egy legújabb sületű és legfrissebb jól értesült pletykával megcsiklandozzák.

A játék hevében azonban, mivel én az Ön bementését, asszonyom, megkontráztam, nemcsak a kártyában, de a jólétszűkítésben is, nem volt már idő arra, hogy fentiekről jól kiformált véleményemet elmondhassam és mivel mondanivalóm úgy is nagyobb közönségre vonatkoznak, így ezzel kapcsolatos megjegyzéseimet alább írásban vagyok bátor Ön elé terjeszteni.

Asszonyom, mondanom sem kell, hogy értékelni tudom magam is azt a családi tragédiát, amely a közismert vásárhelyi társaságban ifjú pár rövid, de annál szerencsétlenebb házassága körül kibontakozott és valószínűleg hasonló véleményem vannak még sokan velem ebben a kisvárosban, de mégsem érdekel ennek a szerintem teljesen magánügynek minden izgalmas és pikáns fázisa.

Ugyancsak nem igen csigázza fel a képzeletemet az a tény sem, amelyet Ön, Asszonyom, egy spanyol tangó ritmusos lépései közben sugott meg a fülemből legutóbb, bármennyire is megbotránkozik azon, hogy az ismert társaságban asszony házasságtöréséről mindenki tud, csak a férje nem, mert hiszen ez örök tragédia.

Még kevésbé jelent számomra problémát az, hogy pajjon az ismert vásárhelyi aranyifjú miért rohan el napjában annyiszor foglalkozása mellől, hogy az elhanyagolt fiatal asszonyt szórakoztassa és miért könnyezett ugyanez az ifjú romantikus hős a „Ninon”-hangjainál a Kiepora-filmnél.

Hiszen nem kívánom Öntől, Asszonyom, hogy ha már a háztartásban nincs is gondja, hát Nietzsche, vagy Schopenhauer olvasson és brigde, vagy tánc közben nelem filozófiáról vitatkozzon, hanem illő hódolattal arra akarom felhívni a figyelmét, hogy tél van és ez a kemény évszak az összes sallangjaival, hóval és faggal együtt, amelyek bizonyos kellemetlenségekkel és hideggel járnak, csak az Ön jól fűtött szobáit nem keresi fel, de kellemes otthonra talál magának a külvárosi proletár lakásokban.

Ne mondja azt, Asszonyom, kellő gratulációval, hogy „fidonc”, ha arról a kiáltó nyomorról van szó, amely a marosvásárhelyi Hídó és Remeteszeg nevű kerületekben (pajjon hallotta-e ezeknek a hírt?) tombol, hanem üres óráiban, olyankor, ha a bridge vagy táncból már eleget bűlt, mert higgye el, hogy ezeket is meg lehet unni, szedjen össze egy kis meleg ruhát vagy ételmaradékot, amely a ház körül biztosan marad és látogassa meg ezekben kísértében a fentebb említett munkásfartályokat.

Ami ott fog látni, az legalábbis olyan szórakoztató lesz, mint az izletes társadalmi pletykák bármelyike, amelyen olyan előszeretettel csámcsognak el a társaságban. Ennek a nyomor-képnek legalább élet-szaga lesz. Ezt pedig már egyszer az Ön kifinomult és parfümszaghoz szokott orrocskájának is meg kell szagolnia.

És ha legközelebb bridge vagy tánc közben azt fogja a fülemből sugni, hogy valamelyik külvárosi munkásasszony gyermekének meleg ruhaneműt ajándékozott és egy családnak vele boldog napot szerzett, akkor, ígérem, nem fogom megkontrázni a bementését és ha négy pikk is lesz a lapomban, akkor sem fogok Magára pikkelni.

Egy millió a malom, egy millió a fürdő bérlőjének, mert Marosvásárhelyt a város felületesen gazdálkodott

A városok vezetősége a mindenkori kormányok kénye-kedvére ki van szolgáltatva. Ez az oka annak, hogy minden erdélyi város vezetésében történnek kisebb-nagyobb mulasztások és visszaélések.

Nem hisszük azonban azt, hogy legyen még Erdélyben egy olyan város, ahol annyi lelkiismeretlenség és visszaélés történt volna meg, mint Marosvásárhelyen.

Marosvásárhely vezetőinek munkáját semmiféle komolyabb ellenőrzés nem kísérte eddig. Ez a sajnálatos körülmény most szerencsétlenül érezteti hatását.

Marosvásárhely, a halott város, amelynek bevételét napról-napra fogynak, az egyik városvezető súlyos mulasztása miatt a közeljövőben hatalmas összeget kénytelen kifizetni.

A napokban két, a város ellen indított kártérítési pert nyertek meg Marosvásárhelyen. A marosvásárhelyi református egyház-malom bérlője követelt néhány milliót a várostól. A város még a Dandea Emil uralkodása alatt pár hónapon keresztül jogtalanul megfosztotta a malmot a villanyáramtól. A bérlő több éven keresztül harcolt a jogaiért, nagy pénzeket fizetett ki az ügyvédeknek, de most végül megnyerte a pert. És így a város most vezetői hanyagsága miatt egy pár millió lejt fog kifizetni a malombérlőnek. Ha ugyan lesz miből.

De nem ez az egyetlen eset, ahol a várost milliós adósságokba verték hűtlen sáfárai. Ugyancsak egy millió lejt kell kifizetnie nem-

sokára a városnak fürdőbérlője részére is, mivel a város az állam által a Maros folyó védőgátjainak megépítésére előirányzott összeget máshová fordította és így a fürdőbérlőnek hatalmas károkat okozott.

Ez a két szomorú eset figyelmeztesse az illetékeseket arra, hogy így nem lehet tovább! Nem lehet ilyen felelőtlen módon visszaélni egy becsületes és munkás város pénzeivel. Marosvásárhely azonnali belügyminiszeri eljárást követel! Hozzanak végre határozatot a visszaélők, a hamisak, a csalók és szemforgatók ellen. Meg kell állapítani, hogy kit terhel a felelősség ezekért a milliós károkért. Feleljen a bűnös! A vizsgálathatnak rögtön meg kell indulnia, mert már tegnap is — késő volt.

Unom a flekkent és a vargabélelest...

E sorok írója, aki elég gyakran utazik és így elég gyakran alkalom kínálkozik arra, hogy vonaton, idegen városokban, színházakban, vagy moziban, akár csak társaságban a mellének szegezzék akérezősködések gépfegyverét, ünneplésen tiltakozik egy obligát megállapítás és reminiscencia ellen, amely Marosvásárhely említésére száz közül kilencenkilenc torokból lelkenedve előbugyborékol...

A fenti számaránynak megfelelően nők és férfiak, fiatalok vagy vének, gyermekek és aggastyánok emlékezete abban a pillanatban, amikor elárulom szerencsétlenül és elővigyázatlanul, hogy vásárhelyi vagyok, két marosvásárhelyi specialitással, a flekkennel és a vargabélelssel asszociál...

Hiszen elismerem és korántsem szeretnék diffamálólólag nyilatkozni a nemtudomhány marosvásárhelyi speciális „flekkenező” izléses hus-specialitásáról és létszá-különlegességéről, de ez még mindig nem jelenti azt, hogy X. ur, Vásárhely említésénél, egy hosszú kaland elmesélésébe kezdjen, amely a flekkennel kezdődött és megnyugtató „happy-end”-del, a vargabélelssel végződött. Közben a kalandban a szerelem csak mellékszerepet játszott.

Az elbeszélő arca ilyenkor mindig átszellemül, orra kéjesen remeg, mintha most is a párolgó flekken-szag hatása alatt állna és a kevésbé szégyenlősek csámcsognak is az elbeszéléshez, meg egy jó szivart vagy cigarettát szíznak el utána.

E sorok írója ezuttal megfedekez a európeának hitt mivoltáról és dühösen az asztalra csap. Elég volt a flekkenből és a vargabélelőből! Elég volt a csúcsorgásból és az elképzelt ételszagból.

És egyúttal még egy megröbbszörözött kijelentést tesz. Bár minden este, lefekvés előtt egy közismert „flekken”-csárda előtt visz el az utja, ahol a flekken szaga oly csábító, mégsem evett hónapok óta flekkent. Pedig hány esetben pártuk a fejéhez az áttutazó idegenek, akiket vonakodott flekkenezni elkísérni, azt, hogy: „neked könnyű, mert Te minden nap ehetsz flekkent, de én csak egyszer egy hónapban”.

És ugyanakkor felhívja figyelmét mindazoknak, akik a vásárhelyi flekkenre és vargabélelőre bizonyos nosztalgiával gondolnak, hogy Marosvásárhelyen ezen a két specialitáson kívül még más is van.

Hogy csak kapásból említsünk egynehányat!

Itt van például a híres és szép Kulturpalota, itt van a híres Bolyai-ház, a nagymultu református kollégium, a Teleky-könyvtár és még egynehány olyan magyar intézmény, amelyre méltán büszke lehet ez az elszegényedett magyar város...

És ha legközelebb ismerősökkel vagy ismeretlenekkel találkozni fogok, ne a flekkenről és a vargabélelőről emlékezzek, hanem ezeknek a halódó magyar intézményeknek a sorsáról...

A világ legnagyobb cikkhonoráriumát Marosvásárhelyen fizették ki

A világ legjobban megfizetett írója dr. Márk Miklós marosvásárhelyi ügyvéd

A fenti két cím igen fantasztikusan hangzik, mert az áldatlan erdélyi sajtóviszonyokban nehezen képzelhető el, hogy éppen Marosvásárhelyen, ahol sajnos, nem tudott megfelelő magyar sajtó kitermelődni, fizették volna ki a világ legnagyobb cikkhonoráriumát.

Pedig szóról-szóra így van...

Hogy azonban a nem érdektelen ügy minden fázisáról beszámoljunk, el kell mondanunk, hogy dr. Márk Miklós, ismert marosvásárhelyi ügyvéd, mint a marosvásárhelyi Kereskedő Társulat ügyésze, ügyvédje volt a Salamon Testvérek nevű marosvásárhelyi fűszer-egross-cégnek.

Egy elszámolás alkalmával azonban a múlt évben a cégtulajdonosok igen magasnak találták a marosvásárhelyi ügyvéd költségszámláját és tekintettel arra, hogy az ügyvéd a költségszámla fedezésére a cég részére befolyt összeget

használta fel, a cégtulajdonosok sikkasztás címén feljelentették az ügyvédet.

Az ügyvéd ezután úgy az ügyvédi kamara, mint a bíróság előtt tisztázza az ügyet és költségeit és mindkét fórum teljesen rehabilitálta.

A feljelentéssel egyidejűleg a marosvásárhelyi cég egy marosvásárhelyi helyi lapban rövid huszoros nyílttérnyilatkozatot is jelentetett meg az ügyvéd ellen. Ezért a nyilatkozatért az ügyvéd rágalmozás címén jelentette fel a céget és egyben ügyvédi reputációja aláadásáért nagyszegű kártérítést kért.

Többszöri halasztás után a cég és az ügyvéd végül is kiegyeztek és a cég majdnem százezer lejt fizet ki az ügyvédi költségekkel együtt az ügyvédnek a kérdéses — újságcikkért. Marosvásárhelyen tehát majdnem száz-ezer lejt fizettek ki egy huszoros hírcikkért, ami honoráriumot nem is a szerzőnek, hanem a cikk írójának. Egészen speciális eset!

Dandea „tábornok”-ból közkatona lett...

Dandea Emil Van-e, aki széles Erdélyben e nevet nem ismeri? Nem hisszük. Hiszen az újságolvasók közül mindenki emlékezhet a liberális-párt ezelőtti uralmára, amely alatt Dandea Emilből, a kis szürke fiskálisból Marosvásárhely „hírhedt” polgármestere és a székely főváros engedelmes adófizető „katonáinak” rettenthetetlen tábornoka lett.

A „tábornok” ur (nem a Zilahy kitűnő darabja) komoly és fegyelmes glédákban sorakoztatta fel a jámbor marosvásárhelyieket, akiknek volt mit szórakozniuk a városvezetésen.

Dandea Emil „tábornok” ur most nagyot zuhant...

Még a multévi választások alkalmával személyi ambíció miatt összeveszett a párt helyi frakciójával és akkor külön listán jelöltette magát, természetesen kevés eredménnyel.

Most, hogy a liberálisoknak újra felvirult, Dandea „tábornok” ur elsőnek rohant le Bukarestbe, hogy — kibéküljön.

Az intervenciók azonban kevés sikerrel jártak.

A liberális pártközpont hajlandó volt ugyan nagylelkűen „megbocsátani” a megtevétt Dandeanak és visszavette a pártba, azonban csak azzal a feltétellel, ha megelégszik a párt egyszerű közkatónájának a pozíciójával és nem törekszik magasabb babérokra.

Dandea kénytelen-kelletlen vállalta ezt a megaláztatást is és fejet hajtott.

Miért alszik a kultúra Marosvásárhelyen?

Hiszen rendben van, nem mondom, van egy néhány műkedvelőelőadás, amely ugyanhoggy kielégíti az erősen lerodukált ügyenket, olykor elő is ad valaki a helyi nagyságok közül valamelyik egyesületben egy-egy komolyabb témáról. Vá-sárhelyen és az egyik klub kéthetenként rendes előadásokat rendez helyi és más városbeli előadókkal, de főleg — felekezeti témákról.

Eppen a napokban olvastuk valamelyik szatmári újságban, hogy az egyik ottani klub rendezésében zsufolt ház mellett csevegnek és értekeznek az előadók és ezzel kapcsolatban megjegyzi a lap, hogy kiderült, hogy Szatmáron nemcsak a tingli-tanglinak és a hiányos öltözködőknek taposnak, de lelkesednek a komoly irodalmi előadásokért is.

Valakinek meg kellene kezdenie az ar-ra hivatottak közül. Hiszen volt itt már szabadegyetem, amely elég jól indult és a — sziguranca betiltotta. Próbáljuk meg még egyszer, fogjanak össze a város jó-nevű intellektuális és szervezők meg újból egy szabadegyetemet, vagy egy előadassorozatot, főleg más városokból hozott előadókkal. Ébredjen fel végre a kultúra Marosvásárhelyen, mert eleget szundikált már... Édesen szundikált...

100.000 Lei

késpénzzel társ kerestetik Romániában egyedülálló, igen jól jövedelmező vállalat kibővítéséhez. Cím: „Ritka alkalom” ielge alatt a marosvásárhelyi fiókkiadóban. Személyes megkeresés előnyben.

A legolcsóbb tűzifa beszerzési forrás

Kohn Gyula fatelepec

Tárgu-Mures - Marosvásárhely. Telefon: 406

Szabadi-ut 1 sz. (Maroshid mellett)

Ugyanott építkezési anyagok és asztalosárk előnyös árban.

A titokzatos holttest, mint nyomravezető

Kokainista volt e a cukrász, akit Hornstein doktor, a csempész szervezet teje kezel

Bukarest, december 8.

A főváros napi szenzációja a kokain és morfiám.
Rendőrség, sziguranca, ügyészség és magán-detektívek, mind kokain- és morfiám-csempészeket hajhásznak.
Szülők, tanárok és nevelők reszkette féltik a fiatalokat a fehér méreg pusztításától.
Virágos lányok, kerítőnők, kártyabarlangok, pincérei és az éjszaka egyéb professzionistái leszállnak az alvilágba és titokzatosan szimatolnak a veszélyes, de annál jövedelmezőbb üzlet után.

A lapok meg áttérnek a koko-humorra:

— Ha Mohamed nem megy a hegyhez, a hegy megy Mohamedhez. Amióta a betegek nem mennek orvoshoz, az orvosok háznak az egészséges embereknek — fehér méreggel...
És ma már tényleg kizárólagos orvosi szakma lett a kokainkereskedés.

Mig ez előtt a „társadalmi kloaka” sötétjei működtek ezen a pályán, ma már a diplomások innen is kiűzték az autodidaktákat.

Minden „cég” élén egy orvos működik. Mellette jönnévi patikusok és az alkalmazottak egész hierarchiája, le a virágos lányokig és prostituáltakig.

A virágot áruló cigánylányok a lokálokban a törzsvevők orrához szállítják az árut. Persze orvosfőnökük megbízásából és pontos utasításra. A mérget virágcsokrokba helyezik, a csokrot elviszik az üzletfelé asztalához, aki kifizeti a nagyon minimális adagért az ezerlejes egy-ségárat, orrához emeli az illatos virágot és kiszippantja a mérget.

Az utolsó két hét alatt felfedezett kokain-csempész szervezetek vezetői mind orvosok és patikusok voltak.

A lapok már rengeteget írtak a Hornstein-Schapira-Finkelstein bukaresti trióról, meg az egész országra kiterjedő csempészségazatáról. Velük kapcsolatban letartóztattak több katonarost és gyógyszerészt.
Érdekes azonban és kevésbé ismeretes az a körülmény, amely a bukaresti banda felfedezéséhez vezetett.

A nyomravezető egy titokzatos — holttest volt.

A holttesttel kapcsolatban először egy rejtélyes és borzalmas bűntényt véltek felfedezni. Utólag aztán kiderült, hogy természetes halálról van szó. Az ezzel kapcsolatos vizsgálatok azonban egész váratlan felfedezéshez vezettek: a kokaincsempészek nyomaira.

Mint ismeretes, a bukaresti ügyészséghez feljelentés érkezett, hogy dr. Hornstein, Boulevardul Ferdinand 105. alatti rendelőjéből éjjel egy holttestet csempészt ki.

A vizsgálat megindult és a legnagyobb eszben folytatódott. Heteken keresztül nem lehetett semmit sem hallani az ügyről.

Néhány nappal ezelőtt aztán hirtelen letartóztatták dr. Hornsteint, kokaincsempész miatt.

De az ismert holttest-ügyről sem a rendőrség, sem az ügyészség nem említett semmit. A saját előtt kijelentették, hogy az ügynek nincs semmi jelentősége és főleg semmi kapcsolata a csempészséggel.

A fővárosi lapok riporterei erre — folytatásos rémregényeket írtak a titokzatos holttest-ről.

Nagynehezen megkaptuk a rejtélyes elhunyt feleségének a címét és felkerestük Soseaua Pantelimon 85. alatti lakását.

...Sáros, sötét külvárosi negyed. Jobbmódú munkáslakás.

— Kérem, itt van Seceleanu Miklós lakása?

— Igen, itt volt, de már elköltözött. — Is-ten nyugtassa szegényt. Már a sirban sem hagynak neki békét.

Az udvar asszonyai keresztet vetnek.

— De a feleségével, vagy más hozzátartozó-val nem beszélhetek?

A szomszédasszonyok összenéznek. Tekintetük sugárik az együttérzés és részvét.

— Elment itthonról. De különben is mit zaklatják annyit szegényt...

Az egyik ajtóból kilép egy gyászruhás, ki-sírt szemű hölgy.

— Seceleanu özvegyéhez van szerencsém?

Megjé. Elkezd reszkenni. Megdagadt vörös szeméből patakzik a könny.

— Igen. De mit akarnak még tőlem?

Nehezen sikerül megnyugtatom. Végre el-kezd beszélni:

— Kérem, az én uram nem volt kokainista. Husz évig éltünk együtt s ezen idő alatt a legmításabb férj volt. Nem ivott és este so-hasem maradt ki otthonról. Sokáig dolgozott, mint cukrász a híres Riegler cukrászdában. Két hónappal ezelőtt hirtelen vérmérgezést ka-pott. A lába megdagadt és elgennyesedett. Rettenő fájdalmi voltak. Beültettem egy ko-csiba és elindultunk orvost keresni. Csupa ve-ltelenségből bukkantunk dr. Hornstein cégtáb-lájára. Az orvos fejét csóválta és

a filembe sugta, hogy már késő. De azért megkísérelte az operációt. Utána va-lami nagyon drága injekciókkal kellett kezel-ni. Hornstein a Cantacuzino nevű kémiai inté-zetbe küldött az injekciós orvosságért. Elfe-lejtettem már a furcsa nevét. Valami folyadék volt. Sok rimánkodás után ingyen adták. Horn-stein négyszer kezelte vele a férjemet, de ál-lapota nem javult.

Mikor ötödször elvittük, meghalt kezelés közben, a sógorom karjaiban.

Nagyon féltém, hogy a „morgába” viszik és felboncolják. Vallásos asszony vagyok, nem akartam, hogy csufot tizenek az uram testé-

ből. Ezért kértem az orvost, hogy ne jelentse be ő a halálesetet, hanem engedje, hogy autó-ban baba szállítsam a hullát. Az orvos lát-szólag örvendett ajánlatomnak. Persze, én nem tudtam, hogy neki más okokból nem tisz-ta a lelkiismerete. A sofförnek azt mondtuk a sógorommal, hogy nehéz beteget viszünk, mert mondom, nagyon féltém a morgától. A sofför-nek feltűnt azonban a dolog és valószínűleg ő csinálta a feljelentést. S aztán látja, milyen dolgok derültek ki az orvosról...

Seceleanu cukrásztársai is bizonyítják az asszony vallomását férje előéletéről.

Procopie Dumitrescu ügyész és Rásnovanu János vizsgálóbíró kijelentései is fedik az asszony mondásait.

Hornstein dr. és társai fogva vannak. A vizsgálat folyik és a vizsgálóbíró kijelentései szerint szenzációs eredményekkel fog végző-d-ni.

Beszélnék több fővárosi kokainista klub fel-fedezéséről. Egyelőre még titok fedi az egé-szet. Mihelyt a — függöny felgördül, minden-ről pontosan értesíteni fogom az olvasót.

A „Titokzatos holttest” rémregényének azon-ban vége.

Huszár Emil.

A CFR karácsonva

Decemberben nem vonnak le előleget a vasutasoktól

A még végre nem hajtott büntetéseket elengedik

Bukarest, december 8.

Mereuta vasúti vezérigazgató a követ-kező intézkedéseket tette a vasutasok ka-rácsonyi megajándékozására, illetve se-gélyezésére vonatkozólag:

Az előlegekért, károkért, hiányokért, faért, vagy bármilyen más címen esedé-kes levonásokat elhalasztják és csak a jövő év januártól kezdve vonják le. Min-denesetre csak olyan levonásokról van szó, amelyeket maga a CFR rendelt el: az állami adóban, a nyugdíjpénztárnak,

bírói foglalásért, vagy más címen járó egyszóval idegen hatóságok által elren-delt levonások decemberben is érvény-ben lesznek, mert a vasutagazgatóság ezek felett nem rendelkezhet.

A vasúti személyzetre kirótt és még végre nem hajtott büntetéseket véglege-sen törlik. Viszont, ha valakinek több büntetése van, úgy csak részben kap tör-lést, a többit pedig levonják, de csak ja-nuárban és februárban, havi részletek-ben.

Ilyen is megtörténik manapság

A felfüggesztett rendőrbiztos egyszerűen visszament a hivatalába

Csikszereda, december 8.

Néhány nappal ezelőtt, — amint azt már megírtuk, — hihetetlen felháboro-dást idézett elő meggyeszerzte az a körü-lmény, hogy Blidariu Demeter, volt gyer-gyószentmiklósi rendőrbiztos, aki ifj. Szász István szabadságos katonát mint-egy három hónappal ezelőtt véresre ver-te, csupán azért, mert nem viselt derék-szíjját, visszahelyezték állásába.

A nevezett rendőrhatalmasságot szé-gyenteljes magaviselete után Horváth csikszeredai rendőrfőkapitány felter-jesztése alapján azonnal felfüggesztették állásától. Ugy hírlett, hogy a rendőri hi-vatáshoz méltatlanná vált rendőrtisztet véglegesen menesztik állásából annál is inkább, mert a csikszeredai ügyészség hivatalos hatalommal való visszaélés és súlyos testisértes címen emelt vádat elle-ne, míg a marosvásárhelyi táblánál csal-lásért folyik eljárás Blidariuval szem-ben.

Ilyen előzmények után bombaként ha-tott az a híriünk, hogy Blidariu, mintha mi sem történt volna, a liberális éra első napjaiban szolgálatáttele jelentkezett a gyergyószentmiklósi rendőrségen.

Cikkünkre felfigyeltek az illetékesek is s ennek nyomán aztán kiderült, hogy Blidariu komiszár ur a törvényességet és a rendet teljesen kijátszva került újból Gyergyószentmiklósr.

Dr. Cristea csikszeredai közjegyző, a kormányptár csikszeredai elnöke szerint, a nemzeti-parasztpárti kormány bukása utáni napokban Blidariu Demeter jelent-

kezett dr. Otetea Valér főispánnal és kö-ayörgött, hogy állásába helyezték vissza. A főispán utasította, hogy a kolozsvári rendőri vezérfelügyelőségnek intezze el fegyelmi ügyét, mert egyedül ez az in-tézmény hivatott arra, hogy ügyét vég-legesen elintézzék és ha érdemes, állását visszajuttassa.

Az utasítás alapján Blidariu Kolozs-várra ment, majd anélkül, hogy fegyel-mi ügyében valami történt volna, Gyer-gyószentmiklósr utazott és szolgálatá-telre jelentkezett.

Egyetlen hivatásos fórumnál sem történt intézkedés a verekedő Blida-riu visszahelyezése érdekében.

Önhatalmulag, különböző nagyhangu meséssel, rehabilitálta magát s újból teljhatalmu diktátorrá avanszált.

Számítása nem sikerült. Nem, mert a közvélemény felfigyelt Blidariu urra s

THERMOGENE
melegét fejleszt és leküzd a
köhögést, légcsőhurutot, grippeket, a
reumát és idegtájdalmakat.
Használati utasítás: A Thermogéne-t
a fájós helyre tenni és ügyelni, hogy a
vatta teljesen a bőrön feküdjék. Erősebb
és gyorsabb hatás elérésére elegendő, a
vattát egy kevés vízzel vagy szesznel
megnedvesíteni.
Vezérköpíselő: I. DILLAN
Bukarest, str. Pitar Moş, 6.
A világ összes gyógyszerésztárában és
drogériáiban kapható.

dr. Otetea Valér prefektus maga elé idézte és felelősségre vonta, hogy milyen alapon, kinek a rendelkezésére legény-kedik újból Gyergyószentmiklóson, ahol oly csúnyán leviszágzott. A felfüggesz-tett rendőrtiszt ötölt-hatolt, de kielégítő választ nem tudott adni. Erre szigorú utasítást kapott, hogy azonnal hagyja el Gyergyószentmiklóst s ne háborgassa to-vább a kedélyeket Csikban.

Örülki baka, reszkess civil!

A jövő háborújában alig lesz ember a fronton

Az amerikai vezérkar főnöke szerint nem lesz többé hadsereg-koncentráció, állóháború és lövészárókelet

Newyork, december 8.

Mac Artur amerikai vezérkari főnök most hozta nyilvánosságra évi jelenté-sét. A jelentésben szenzációs megállapi-tások vannak a leszerelési problémáról és a német fegyverkezéséről.

Az amerikai vezérkari főnök szerint a legközelebbi háborút a gyorsaság és a mozgékony fogja eldönteni.

A százezres hadoszlopok és a lövész-árókháború már a múlté.

A jövőben — szerinte — sokkal keve-sebb ember lesz a fronton, de annál több fog a hinterlandban dolgozni, hogy a harcosokat modern hadianyaggal lássa el.

Mac Artur szerint a jövő ütközetek taktikája a legnagyobb gyorsaság ki-használására alapítja a manővereket.

A mozgékony, könnyű szállítóeszkö-zök és az erősebb tűzhatás fognak szere-pet játszani. Ebből következik, hogy a front szétesztése lazább lesz.

A támadásokat a könnyű tankok fog-ják bevezetni és alátámasztani. Meg-felelő segítséget kap a roham a tá-madó repülőgéprajokban.

Minden arra mutat, hogy a jövő háborúja teljesen felhagy a nagy hadseregek koncentrációjával

amely oly jellegzetes volt az elmúlt 75 esztendő hadvezetésében. Mozgékony, de erősen kiképzett kisebb egységek fogják felváltani a hadtömegek helyét.

Éppen ezért a vezérkari főnök a had-sereg mechanizálását és motorizálását és a hadirepülés kiépítését követeli.

A vezérkari főnök tehát megerősíti azt a feltevést, amit Európában már évek óta tudnak, hogy

a világháború katonai stratégiai fogal-mai forradalmi átértékelődésen men-tek keresztül.

A tankok és a gázharc korszakában a lövészárók és az állóháború régi formája nagyot veszít időszerűségéből.

Minden reggel felkelés után
GRANDE SOURCE
VITTEL

és a szervezete csakhamar érezni fogja a jótékony hatást.

„La Cure Hydrominérale de Vittel” című brosurát bárkinek készséggel meg-küldjük, aki ezt a Société des Eaux Minérales, Service R. G. a Vittel (Fran-ciaország) című vállalatától kéri.

S. O. S.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Most már januárra halasztották a kisántant gazdasági konferenciáját

Belgrád, december 8.

Tegnap részletesen beszámoltunk a kisántant államok gazdasági szakértői Belgrádban folytatott előkészítő tanácskozásairól, amelyek után Prágában még decemberben meg akarták tartani a kisántant gazdasági tanácsának ülését. Ezt az ülést azonban, amelyen határozatokra került volna a sor, meglepetésszerűen január 1-ére halasztották.

A cseh kormány véleménye szerint ugyanis a Kassai Titulus—Benes találkozó, valamint Benes párisi útja olyan fontos események, amelyeknek lefolyását be kell várni s csak azután lehet eredményesen tanácskozni még gazdasági kérdésekben is.

Az üvegkartell 22 millió bírság-ügye

Bukarest, december 8.

A pénzügyminisztériumhoz feljelentés érkezett arról, hogy a romániai üvegkartell, amelynek Medgyesen működik az eladási irodája, évek óta eltitkolja jövedelmei jelentékeny részét, hogy ezáltal kevesebb adót kelljen fizetnie.

A vizsgálat lefolytatásával a pénzügyminiszter Taranu pénzügyi felügyelőt bízta meg, aki megállapította, hogy a kartellszervezet minden adómnél meg rövidítette az államkincstárt. Emiatt 22 millió adóbírságot vetett ki a kartell-központira.

Kiterjesztette különben Taranu a vizsgálatot a kartell kötelekbe tartozó két legnagyobb üveggyár: a medgyesi és ploesti gyár könyvvitelére is, mert például kiderült, hogy a két gyár között szerződés jött létre, amelyet nem mutatnak be illetékezésre. A szerződésben a ploesti gyár arra kötelezte magát, hogy több esztendőre leállítja üzemét s termelési kontingensét a medgyesi gyárnak engedi át. Ezért nagyszámú kártérítést kap, ezután pedig nem fizették le a megfelelő illetéket.

A hideg és az áruhiány teljesen megbénította az exportot

Bukarest, december 8.

A kikötővárosokból érkező jelentések szerint a romániai kivitel az utóbbi napokban rendkívül erős mértékben esett. Nem visznek már ki se terményt, se fát, sőt még a legkelendőbb exportcikk, a petróleum kivitele is esőkent.

A kivitel hanyatlásának első és természetes magyarázata a nagy hideg. A hőmérő zérus alatt 16 fok körül mozog s az exportőrök joggal tartanak tőle, hogy a Duna befagy. Most már csak a régi kötelezettségeknek sietnek gyorsan eleget tenni. De alaposan megindokolja a kivitel esését, a hideg mellett, a mezőgazdasági cikkeknek áremelkedése is. Az árak az utóbbi hetekben emelkedtek s ilyenformán nem megy az eladás.

Az exportőrök szerint az áremelkedés oka az áruhiány. Már nem hoznak a piacra terményt. Felemlítenek egy példát, mikor egy nagy terményház 40 vagon árpat keresett. Egy álló nap telefonált az összes kikötővárosokba, de nem tudta megkapni az árut.

Ilyenformán az egyetlen cikk, amely még külföldre megy s amely devizát hoz be a Banca Națională: a petróleum. Hir szerint éppen ezért a Banca Națională kincstári és valutáris kedvezményekben részesíti az olajexportort.

Temesvári gabona-piac

(Temesvár.) A gabonapiacra tegnap a következő árak alakultak ki: buza (75 kg-os, 5 százalékos idegen anyaggal) 370, (76 kg-os, 3 százalékos idegen anyaggal) 380, (78 kg-os, 3 százalékos idegen anyaggal) 400, ötengeri 200—205, újengeri 120—130, vörös lóhere 40—45, lucerna 37—40, zab 165—170, tókmag 550, napraforgó mag 300—310. Lisztek: nagymalmoknál nullás 700, félfeles 650, 30/70-es 650, kismalmoknál nullás 680, félfeles 640, 30/70-es 620, négyes 570, hatos 480—500 lej.

A törvényvéleményező tanács meg akarja szüntetni a jelenlegi cégbejegyzési rendszert

Az ötszörösére emelkedett „bejegyzett” cégek kálváriája

Bukarest, december 8.

A legfelsőbb törvényvéleményező tanács javaslatot tett az ipar és kereskedelemügyi miniszternek a jelenlegi cégbejegyzési rendszer (registru comercial) megszüntetésére.

Ezt a rendszert még a nemzeti parasztpárti kormány vezette be. A törvény tulajdonképpen lényegesen kiterjesztette a cégbejegyzési kötelezettséget. Ennek következtében különösen azokat a kisegyszisztenciákat érte súlyos sérelem, amelyek nem rendelkeznek stabil üzlettel, de kereskedelmet üznek. Így például a törvény az östermelőket kívül, minden-

kit, aki bármilyen kereskedelmet, vagy ipart üzött, arra kényszerített, hogy cégbejegyeztesse magát az ipar- és kereskedelmi kamaránál. Ennélfogva az utcai cipőpertliárus sem hozhatta forgalomba áruját, ha nem volt a kereskedelmi és iparkamaránál cégjegyzve.

A helyzet jellemzésére megemlítjük, hogy például csak Brassóban, a törvény életbeléptetése után cégbejegyzettek száma több mint ötszörösével megszaporodott. Még cégjegyzett kereskedők lettek a piaci turdórusok, a kisiparosok, kiknek a multban nem kellett cégüket bejegyeztetni, hanem iparuk üzéséhez elég volt az iparendély.

Az ilyen kisegyszisztenciáknak a cégbejegyzési költség hatalmas összegeket emésztett fel és ennek tulajdonítható, hogy a törvényt rengetegen áthágták, ami a perek tömkelegét indította meg.

A legfelsőbb törvényvéleményező tanács javaslata ellen a kereskedelmi és iparkamarák kézzel-lábbal tiltakoznak. És ez érthető is, mert a régi rendszer visszaállításával taglétszámuk jelentősen csökkenni fog. Ezzel szemben viszont több százezer kisegyszisztenciát mentesítenek a fölösleges gondoktól és hercehurcáktól, amelyeket a költséges cégbejegyzés esetleges elmulasztása okozott.

A saját termelésű fűtő- és hajtóanyag után még sem kell forgalmi adót fizetni

Még a saját termelésű épületfa is forgalmiadó-mentes

Bukarest, december 8.

Az UGIR közbenjárására a pénzügyminisztérium hatályon kívül helyezte azt a március 1-én kelt 448.461 sz. rendeletet, amellyel — teljesen törvénytelenül — kötelezővé tették a forgalmi adó fizetését az egyes vállalatok által saját üzemből termelt és felhasznált villanyáram, tüzfű, szén és más fűtőanyagok után is.

A pénzügyminisztérium most utasította a pénzügyi hatóságokat, hogy ne szedjék a forgalmi adót ama villanyáram után, amelyet a vállalatok maguk termelnek és használnak fel világításra, géphajtásra és más célokra. Ugyanígy nem szedhető a forgalmi adó a saját üzemből termelt semmilyen fűtőanyag, mint tüzfű, szén és szénpor után, valamint épületfa után sem, ha azt a termelő vállalat maga használja fel.

Ezzel az iparvállalatoknak egy újabb sérelmét orvosolta a pénzügyminisztérium.

Autonómiát a betegsegélyezőnek!

— mondja a nagyszabesi kereskedelmi és ipari testületek összessége

A betegsegélyezés új törvényét hatályon kívül kell helyezni

Nagyszabes, december 8.

Az új betegsegélyzőpénztári törvény, amely a nemzeti-parasztpárti rezsim egyik legutolsó szerencsétlenül sikerült alkotása volt, és amely nagyban hozzájárul az erdélyi kereskedő és iparostársadalom nyomorának növeléséhez, már igen sok erdélyi városban erősen tiltakozásokra szolgáltatót okot.

Nagyszabesben most egy együttes kereskedő- és iparosértekezlet ismét megbeszélte az új törvényt és annak rögtön visszavonását követelte.

A nagyszabesi városháza tanácstermében gyűlést össze tegnap Nagyszabes összes kereskedő és iparostestületeinek képviselői.

A gazdasági körök képviselői közül Morariu Györgyöt választották meg az értekezlet elnökévé, aki arra mutatott rá, hogy az új betegsegélyzőpénztári törvény elviselhetetlen terheket ró a kereskedő és iparostársadalomra, anélkül, hogy ezekért bármilyen ellenszolgáltatásban is részesítené a kereskedőket és iparosokat. Ezért minden erővel arra kell törekedni, hogy a törvény visszavonását kiszorgalmazzák és új törvényt alkossanak, amely a jelenlegi hibákat kiküszöbölje.

Dr. Hans Gutt, a német ipartestület ügyésze azt hangsúlyozta ki, hogy a gyűlésnek nincsen politikai háttér és hozzászólásaiban kifejtette, hogy bár Joantescu exminiszter törvényének van néhány megfelelő jó oldala is, de a végrehajtási utasításokban sok olyan körülmény van, amely a munkaadók és munkások érdekeit is sérti és ezért az ellen a kormánynál erősen tiltakozni kell. Felemlíti ezenfelül a betegsegélyzőpénztár nehézkes adminisztrációját is.

Cireba, román kereskedőtársulati vezető arra mutatott rá beszédében, hogy az iparosokat vagy egészen törölni kell a biztosítottak közül, vagy a betegsegélyzőpénztár a betegség első napjaiban is fizesse nekik a segélyeket.

Bordeanu szabóiparos a betegsegélyzőpénztár adminisztrációját kritizálta, ahol a betegek órákig várnak a városzobákban, amíg sor kerül rájuk és azt követeli, hogy a biztosított betegek szabadon választhassanak maguknak orvost.

Még elhangzik az a sérelem is, hogy a cselédek is be kell biztosítani és emiatt a munkaadók újabb összegekkel vannak megterhelve.

Dr. Herzog Otto mutat rá végül az eddigi kereskedő és iparos demonstrációk értetlenségére, aminek az az oka, hogy a gazdasági érdekképviselők vaktában, megfelelő szervezethez és rendszer nélkül indulnak akcióba érdekeik megvédésére.

Ecélból a kereskedőknek és iparosoknak több képviselőt és szenátort kellene választani, hogy azok a képviselőházban és a szenátusban megfelelően képviseljék a kereskedelmi és ipar érdekeit. A megjelent gazdasági érdekképviselők ezután közös memorandumot dolgoztak ki, amelyet egyhangulag fogadtak el.

A határozati javaslatban a gazdasági érdekképviselők megállapítják, hogy az új törvény nem felel meg a biztosítottak szükségleteinek, zavar mutatkozik az egyes paragrafusokban és emiatt azok végrehajtása is nehézkessé válik.

Ezért általában teljes autonómiát követelnek a betegsegélyzőpénztárak és azok különböző alapjai számára, mert jelenleg a különböző hasonló intézmé-

nyek adminisztrációja igen sokba kerül és semmit sem ér.

Végül minden paragrafusra kitérnek és azoknak módosítását követelik. A nagyszabesi gazdasági körök biztosan hiszik, hogy még a választások előtt — már a szavazatokra való tekintettel is — teljesíteni fogja a kormány a memorandumban foglalt kérést.

A Banca Națională új deviza és valuta árfolyamai

Bukarest, december 8.

A Banca Națională a következő hivatalos deviza- és valutaárfolyamokat állapította meg: Deviza-vétel — Páris 6.58 és fél, London 558, New York 107, Róma 8.86, Zürich 32.60, Brüsszel 23.45, Berlin 40, Amsterdam 67.85.

Deviza-eladás — Páris 6.59, London 568, New York 117, Róma 8.98, Zürich 32.93, Brüsszel 23.60, Berlin 41, Amsterdam 68.25.

Effektív valuta-vétel — francia frank 6.60, svájci frank 32.55, belga frank 23.50, font sterling 558, olasz lira 8.80, török font 78, dollár 106, német márká 39.80, holland forint 67, csehekrona 4.95, pengő 23, osztrák schilling 20, lengyel zloty 18.80, dinár 2.20.

Effektív valuta-eladás — francia frank 6.90, svájci frank 33.40, belga frank 23.80, font sterling 568, olasz lira 9.25, török font 81, dollár 116, márká 41.50, holland forint 69, csehekrona 5, pengő 24, osztrák schilling 22, lengyel zloty 19.50, dinár 2.50.

A közgazdaság hírei

EGY MÁZSA JÓ BUZAÉRT 110 KG. GYENÜN BUZA

(Arad.) Az itteni mezőgazdasági kamara vezetőségének beszámolója szerint a kamara ötven vagon nemesített, vetőmagnak szánt búzát osztott szét a termelők között, oly módon, hogy a termelők 110 kg. rosszabb minőségű búzáért adtak egy mázsa nemesített búzáért. Az akció végeredményben mintegy százezer lej nyereséget eredményezett a kamarának.

MÉG MINDIG A RENDŐRSÉGEN KELL FIZETNI AZ UTLEVÉLILLETEKET

(Bukarest.) Az Argus című bukaresti lap jelentése alapján beszámoltunk arról, hogy a kormány rendeletet készített, amely szerint a jövőben az utlevélilletéket nem kell bélyegben lefizetni a rendőrségnél, hanem azt a pénzügyigazgatóságnál kell kiegyenlíteni. Amint értesülünk, a rendeletet még nem adták ki, úgyhogy az utlevélre a bélyegilletéket egyelőre, továbbra is a rendőrségen kell fizetni.

ÁLLATVÁSÁR SZÁSZRÉGENBEN

(Medgyes) Szászrégen város előljárósága közli, hogy Szászrégenben december hó 10-én 16, 11 és 12-én pedig szarvasmarha vásár lesz.

JÓL DOLGOZIK A FINANC-GARDA

(Arad.) Szeptember óta, amióta a financgárdát ismét visszaállították, az aradi pénzügyőrök többek között husz vagon adózatlan bort, két és fél vagon pálinkát és sok más árut fedeztet fel, amelyek miatt magas bírságokat rótt ki. A financgárda működésének újraindítása óta általában rendezebben megy a forgalmi és fogyasztási adók fizetése. A pénzügyőrség bizonyítani akarja szükségességét Bratianu pénzügyminiszternek azzal a kijelentésével kapcsolatban, hogy megszünteti a financgárda okozta pénzügyi terrort.

Rezik Károly, Szabó Zoltán dalestélyén

Brassó, december 8.
Példátlan érdeklődés nyilvánul meg Szabó Zoltán hangversenye iránt. Ez a kiváló magyar művész olyan programot állított össze magának, amely a legmagasabb igényeket is kielégíti. A program összeállítása során Szabó Zoltán szcenárió megteremtéséről is gondoskodott. Sikertült ugyanis az estély műsorához megszerezni Rezik Károly, a kolozsvári magyar zenekonzervatórium országos hírű igazgatóját, aki Közép- és Kelet-Európa legkiválóbb csellóművésze. Rezik Károly hírneves pódium-művész, aki már évekkel ezelőtt feledhetetlen sikereket aratott Budapesten, Bécsben és Berlinben. Ez a kiváló művész egészíti majd ki Szabó Zoltán hangversenyének műsorát.

A TARKA KAIRÓ

Reiner C. Lucie képkiallítása

Még ha nem olyan kétségtelenül igen tehetséges és képzett festőművész, változatos alkotásait foglalja is csokorba, mint amilyen a bécsi Reiner C. Lucie, akkor is különleges figyelmet és érdeklődést érdemel az a képkiallítás, amely a sétatér postaréti végén, a Transylvánia szomszédságában lévő Astra-láz könyvtártermében szombaton nyílt meg és naponta délelőtt 11-től 1-ig, délután pedig 3-tól 6-ig látogatható. Mert egymagában a téma-átörre is vonzó, élvezetes. A piramisok, a sivatagok, a Nilus országa fővárosának mindinkább letűnő romantikáját jeleníti elénk s élvezet a régi pusztuló Kairó minden igazán festői, vagy emberileg jellegzetes és megkapó zene-zugába.

Reiner C. Lucie hosszú esztendőket óta Kairóban s úgy ismeri Egyiptom rohamosan modernizálódó fővárosának enyésző szépségeit, mint a genre-festő a falu életét. Így aztán végtelenül kiállítást, felér egy fél keleti utazással, valóságos tudás egyrészt az általános amerikai, másrészt a korai kemény tél ridegsége közepette. Az ezeregyéjszaka meséinek melegsége, bágyadt derűje és színessége áramlik minden egyes képéből.

A bécsi festő művészete nem áll az anyagi szédítő modorosság jegyében. Őszinte, közvetlen „kolorisztikus naturalizmus”, azaz a szín, fény, tónus és összhangulat egyéni impresszionizmusban feloldódó lelkes imádata. Amíg témáit a keleti ember és környezet irigylésre méltó romlatlansága, igénytelen fatalizmusa és derűs melábuja, tehát a nemes, naiv élethumor az, ami megkapja, érzékelileg a hangulat, a színfoltok és fények játéka köti le.

Minden témáját a megválasztás érdekessége és lényegének odaadó átértése jellemzi. Reiner C. Lucie egész lelkével szereti témáit s ezt legkisebb vázlatai is sugározzák. Utalunk „Arab utca” és „Naplemente” c. kis olajvázlatára, amelyek könnyedségükben és üdőségükben is elmélyedéssel vannak teli. Mindkettő valóságos hangulat-gyöngy s bizonyítéka a művész tehetségének és kifejezésbeli könnyedségének. Igen elismerésemre emellett Reiner C. Lucie technikai tudása is. A nehéz temperát olyan könnyedén és biztosan kezeli, mintha akvarell volna s olyan erővel festi vele a tónusbeli árnyalatokat, mint az olajjal. Az „Arab bazár”-ban különösen érvényesül temperájának ragyogó tisztasága és tarka színessége. Igen finom — amint az Aszraf-meccset kapujának két változata mutatja — olajtechnika is: úgy a nappali, mint esti megvilágításban maradéktalanul kapjuk a gyönyörű épület jellegzetesen keleties, bágyadt színességét. Last, not least, — ki kell emelnünk linoleum-metszetei tökéletességét. Összefoglaló színességükkel, harmóniájukkal mindegyikük létező eleganciával adja a romantikus Kairó egy-egy bájos, meghitt részletét. Egyszerűségükben is kimerítően kifejezik mindazt, ami témájukban karakterisztikum. Megannyi finom árnyalat, benne a téma egész poézisével, színpompájával.

Reiner C. Lucie kiállítása keretében egy szombat, finomlelkű, fejlett készségű festőművész forgatja előtünk a Kelet hangulat-kapcsolópontját s mesél élvezetes, kifejezőteljesen, vidám kedélyességgel a veszendőben lévő régi Kairó szépségeiről. Jó órákat szerez magának, aki tárlatát elmélyedéssel megtekinti.

Megnyílt

Brassóban

az elágazásnál

Vasut-utca 55.

elegáns,
modern,
jól felszerelt

illatszertár

LUX

MOZGÓ, BRASSÓ

Telefon 145.

Jön!

Minden idők legnagyobb börtönfilmje:

Jön!

„Szökött fegyenc vagyok”

PAUL MUNI, a világhírű drámai színész utólráhetetlen alakítása.
Szerelmem miatt a börtönben és onnan ki az életbe.

Voicu Cornel dr. polgármester bucsuja a városi tisztviselőktől

A tisztviselők nevében Popovici főjegyző köszöntötte Voicu dr.-t

Brassó, december 8.

Brassó lakosságának minden rétegében felháborodást és elkeseredést váltott ki a liberális kormány törvényellenes intézkedése, melyet a város tevékeny, alkotó és mindenki által becsült polgármesterét, Voicu Cornel dr.-t pusztán pártpolitikai okokból felfüggesztette. Mindenki érzi, hogy ez az intézkedés a város érdekei és polgársága ellen elkövetett merénylet, melynek sajnálatos következményeit a város fogja megélni. A tisztviselői kart is valósággal lecsúszta a népszerű polgármester felfüggesztése, mert Voicu dr. szigorú és a munkát megkövetelő vezetője volt a városnak, de igazságos és jó kartársa volt mindegyik városi alkalmazottnak.

Ma délelőtt 10 órakor gyűltek egybe a város alkalmazottjai, hogy bucsút vegyenek szeretett vezérükől. A polgármester az állandóválasztmány tagjainak jelenlétében fogadta a tisztviselőket, a

kikhez szép beszédet intézett. Kifejtette, hogy ő nem a saját érdekében buzgólkodott, nem egyéni érdekből követelte meg minden városi alkalmazotttól, hogy szorgalmasan munkáljon, hanem a város érdekében, melyeket pillanatra sem tévesztett szem elől. Méltatta a tisztviselői kar értékes munkásságát és köszönetet mondott azért, kérve a tisztviselőket, hogy ezután is változatlan buzgalommal és odaadással teljesítsék kötelességeiket.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után Popovici István dr. főjegyző, a betegsége miatt távollevő vezérük helyetteseként köszöntötte a távozó polgármestert. Kiemelte, hogy a város vezetői és tisztviselői között olyan bensőséges, megértő kapcsolat soha sem volt, mint Voicu Cornel dr. polgármestersége alatt. Hálás szavakkal méltatta a bucsúzó polgármester érdemeit és ígéretet tett tisztviselői nevében, hogy a város minden alkalmazottja becsülettel fogja végezni ezután is a város érdekeit szolgáló munkát.

A brassói magyar lista második és harmadik helyére még nincs végleges jelölt

Bizottság szállt ki a csángó falvakba

Brassó, december 8.

A brassómezei magyar párt jelöléséről annak idején beszámoltunk. Közöltük, hogy Szabó Béni a listavezető, azt is jelentettük, hogy a második helyre jelölt Sipos András hosszafalusi ág. ev. lelkész nem fogadhatta el a jelöltséget és így az ő helyére új jelölést ejt meg a párt. Ma délelőtt ülték össze Brassóban a tagozatok kiküldöttei, hogy az új jelölést megvitassák. A megyei vezetőség óhajának megfelelően csángó kisgazdát kívántak a tagozatok jelölni. Javaslatba hozták: Csere György apácát, Line Mihály barcaufalusi, Orbán János zajzoni és id. Pünköszt János tatrang gazdát. A megbeszélés eredményesen ismert és közbecsülésnek örvendő jelöltek közül Csere

György és Line Mihály nem fogadhatták el a jelöltséget, mert községi bírók és mint ilyenek, a politikától távol kívánják tartani magukat.

Ma délután egy bizottság szállt ki Zajzonba és Tatrabánya, hogy ott a jelölés ügyében Orbán Jánossal és id. Pünköszt Jánossal tárgyaljon, mert holnap a párt be akarja adni jelölőlistáját a törvényszéknél.

Értésüléseink szerint a lista harmadik jelöltje sem biztos még, mert az általános szimpátiának örvendő Ambrus Imre dr. román kath. s lelkész jelöléséhez nem sikerült a püspöki engedélyt még megszerezni. Remény van azonban arra, hogy ezt mégis meg fogja a párt kapni és így ez az értékes fiatalember rajta maradhat a listán.

A Brasovia Bukarestben 7:0 arányu vereséget szenvedett

Paul hátvéd állkapcsát eltörték

Brassó, december 8.

A Brasovia szerda délután Bukarestben mérkőzött az ottani CFR-el, már a nemzeti bajnokság előretölt tavaszi fordulójának számájára. A Brasovia ezúttal is súlyos balszerencsével járt Bukarestben: 7:0 (2:0) arányban kikapott a fővárosi vasutasoktól.

A Brasoviának, noha vereségére mindenképp számítani lehetett, erős mentései vannak a katasztrófális gólarányra. A csapat tele volt tartalékokkal, a szezon alatt szereplők közül csak néhányan játszottak. A felállítás a következő volt: Szederjessy, Szika—Paul Tibor, Csáka—Kovács—Erős, Lőrinc—Illyés—Grosz—Balogh—Lusztig. Még így is az első félidő 30-ik percéig gól nélkül meguszták a játékot. Az első félidőben azonban, mint a hazatérő játékosok elbeszélék, Chiroiu harcképtelenné tette Paul hátvédét. Paul a sikos pályán elcsúszott,

a támadó Chiroiu pedig hatalmas rugással kettőtörte állkapcsát.

A bíró nem alkalmazott megtorlást Chiroiuvál szemben. A sérült játékost előbb Bukarestben vették ápolás alá, majd hazaszállították a Depner-szanaszatóriumba.

Ezután a Brasovia megadta magát sorsának. Még abban a félidőben 2, a másodikban pedig 5 gólt kaptak. A vasutascsapatból Barbu 4, Selenyák 2 és Chiroiu 1 gólnak a szerzője.

A Brasovia fiatal tartalékjai a második félidőben, a sikos pályától és az ellenfél erélyétől félve, már nem is küzdöttek.

Kasszafurások és betörések városszerte...

Ki a tettes?...

A rendőrség nyomon van...

Választ ad az Astra-Mozgó legújabb slágere:

Ki a bűntárs?...

A legjobb zenés bűnügyi és kalandorfilm. Premier dec. 9-én.

A Brasovia különben a mérkőzés előtt tiltakozott a játék megtartása ellen, a kemény hidegre való tiltakozással, a bíró azonban nem engedett. Nézők csak elenyésző számban voltak.

Egyházi műsoros teák a szegény gyermekek felsegélyezésére

Vasárnap, f. hó 10-én a brassói református egyház minden körzetében műsorral egybekötött tea-délutánokat rendez a szegény gyermekek karácsonyi felsegélyezésére. A Gyár-utj. nőszövetség, az ó-brassói IKE-vel közösen rendezte teáját a Plevna-utca 2 szám alatti imaházban, d. u. 4 órai kezdettel. Műsort az IKE szolgálatja, háziasszonyok a nőszövetség tagjai. — A derestyenti nőszövetség ugyancsak 4 órai kezdettel a derestyenti imaházban tartja meg vallásos műsorral egybekötött délutánját. — A szentpéter-uti körzet szintén vasárnap d. u. tartja műsoros teáját a szentpéteruti imaházban, d. u. 6 órai kezdettel. Mindhárom estélyre felhívjuk az egyes körzetek lakóit és kérjük, hogy mentől számokban vegyenek részt az emberbaráti akcióban, amely sok szegény, éhez és fázó gyermek felsegélyezését szolgálja. Vezetőség.

Szeretettvendégség

A brassói magyar evangélikus leányegylet f. hó 10-én, vasárnap este 8 órai kezdettel a Törkösi Ferenc-utcai elemi iskolában szeretettvendégséget rendez vidám műsorral, melyre minden érdeklődőt ezúton is szeretettel meghív.

Magyar választók!

Ha győzni akarunk, ha meg akarjuk választani jelöltünket, Szabó Bényt, aki érdemeinél és rátermettségénél fogva egyaránt hivatott arra, hogy érdekeinknek szószólója legyen a kamarában, akkor siessünk a választói igazolványokat kiváltani, mert csak az gyakorolhatja választói jogát, akinek kezében van a választói igazolvány.

A választói igazolványokat a brassói, derestyenti, tömösi és cukorgyári választók részére a járásbírósnál (igazságügyi palota, földszint, a bejáratnál balra) adják ki személyes jelentkezésre, hétköznapi délután 4—7 és ünnepek és vasárnapokon délelőtt 10—12 órakor. Vigyen mindenki személyazonossági igazolványt magával és írja mindenki ott a bizottság előtt alá az igazolványt.

A falvak magyar választói se hanyagolják el a választói igazolványok kiváltását. Minden faluban közzé lesz téve, hogy mikor és hol osztják az igazolványokat. Most nincsen mezei munka, ami megakadályozza, vagy csak késleltesse is az igazolványok kiváltását. Senki se mulassza el megszerezni a szavazásra jogosító okmányt és mindenki teljesítse majd kötelességét az urnánál: szavazzon minden brassómezei magyar a dültkereszt magyar-parti listára, melyen Szabó Béni a vezető.

* UTMUTATÓ. A KETTŐS KÖNYVTÁRTEL gyors és könnyű elsajátítására. Nincs többé könyvelési nehézség, mindenre kész minta, a legújabb törvények előírásai figyelembe véve. Kisebb kereskedelmi és ipari vállalatoknak nélkülözhetetlen. Ár 30 lej. Vidékiek pénzben, vagy bélyegben küldjenek be 35 lejt és postafordultával megkapják a könyvet.

Szerkesztői üzenetek

Le. Szívesen eleget tennék kérésének s köznök kedves sorait, amelyek a falusi élet egyhanguságát, nehézségeit és bajait, de kedves kis örömeit is olyan melegen vázolják s egyben tiltakoznak ama új fegyvernemek és halálotkozó találmányok ellen, amelyeket a hadtudomány készít a legközelebbi háborúra. De feltesszük a kérdést: célt érünk-e az ön gyenge szavával, meg tudók-e állítani az ön

tiltakozásával a fegyverkezésnek azt a szörnyű és embertelen örületét, amelyet nemzetközi nagy értekezletek és konferenciák sorozata sem tudott megfékezni. Az az érzésünk, hogy kedves és meleg sorainak közzététele nem sokat lendítene a dolgon. Abban azonban egyet értünk önnel, hogy „nekünk, kis embereknek, is van egy kevés jogunk az éléhez”. De mennyire van! Az éléhez való jogunkat azonban azzal kell nemesebbé tennünk, hogy kiirtsak magunkból a rossz és káros előítéleteket, amelyek főforrásai a gyűlöletnek és az állandó hadakozási ásztönnnek.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25%o engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Petróeumkályhát keresek megvételre. „Használt, de jó állapotban” jellegre árajánlatot a brassói kiadóba. 13900

Női- és férfiszövetek

legjobb minőségben, legolcsóbb árakon a

„POSTĂVĂRIE”

E. ROSENBERG

cégnél, Brassó, Virágos 17. (Hirschert utca sarok)

Princesse Schlupfer

a modern és okos nő estélyi

fűzője, mert

- 1) a legvékonyabb ruhán sem látszik keresztül;
- 2) még tánc közben sem érezni, hogy fűzőt takar a ruha;
- 3) a legtekélyesebben karcsúsítja és emeli az alakot

Egyedül és kirárolag csak

Corsette B. Goldstein
Brassó, v. Kolostor-utca 7.

A város legrégibb — 34 éves — tűzőszalonjának különlegessége.

Féltábil gőzgépet, vagy locomobilt, 20 HP., üzembépest, keresek megvételre. Mihály Gergely, Karcfalva. 13906

BIRI NÉNI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara kötve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

Bármilyen adóbont megvételre keressük. Cim a kiadóbán.

Allást nyer

Körmöczky János vas- és fűszerkereskedésébe, Kovásznán, január 1. belépésre egy fiatal segéd felvételik. Román nyelv és mindkét szakmában kellő jártasság szükséges. 13825

Lakás

2 szoba, fürdőszoba, konyha, napos lakás azonnali kiadó. Brassó, Hosszu-utca 203. 13888

Már csak 100 leibe

KERÜL AZ ALÁBBI TIZ REGÉNY:

1. Csermely Gyula: Napkeleti Kaleidoszkop.
2. K. Zathureczky B.: Simonyi Obesterné.
3. „ „ Az Embergyűlölő.
4. Kellermann: Schwedenklee utolsó szerelme.
5. Forró Pál: A megölt szerelem.
6. Maurice Leblanc: Az uri betörő.
7. „ „ A négy vörös gyémánt.
8. „ „ A keleti titok.
9. „ „ Nyolcat üt az óra.
10. Polcy: A földalatti város.

Összesen 1646 oldal.

A pénz előzetes beküldésével portómentesen szállítja a

Brassói Lapok Könyvosztálya

A tudás hatalom

Értékes könyvek szülők, pedagógusok, nevelők számára:

A gyermek szervezete, életműködése, táplálása, gondozása, gyakori betegségei és ápolása. Irta: Dr. Orosz D., színes ill. gazdagon ellátva, 232 oldal, ára Lei 180.—

A gyermekek erkölcsi hibái és erkölcsi betegségei. Irta: Dr. Kármán E. 335 oldal, ára Lei 120.—

Csecsemőtáplálás és táplálkozási zavarok. Irta: Dr. Kármán S., 176 oldal, ára Lei 102.—

Az ideges gyermek. Irta: Dr. E. Wexberg, ára Lei 75.—

Orvosi tanácsok fiatal asszonyoknak. Irta: Dr. Földes L., gazdagon ill., ára Lei 90.—

Üzenet az anyáknak. Irta: W. Stekel. I. rész: Kisgyermekkor (csecsemőkortól két éves korig), ára Lei 78.—

II. rész: Óvodáskor és az első iskolaévek ára Lei 108.—

III. rész: Serdülőkör és az érettség kora ára Lei 114.—

Kapható:

Brassói Lapok Könyvosztályában

A métely (distomatoza) a juhoknál igen gyakran előforduló betegség. Okozója egy különös féreg, amely az akáca leveléhez hasonlít és az állatok májába fészkel be magát. A beteg állat lefogy, elveszti étvágyát, mája megkeményedik és az epeváladéka átmegy a vérbe. Ettől sárgul meg a méteyes birka szeme.

A métely rendkívül nagy károkat okoz. Ezt a rettenetes betegséget a GALBINOL nevű orvossággal lehet kigyógyítani. Bármilyen öreg, vagy bármily súlyu tegyen az állat és bármennyire előrehaladott legyen a betegség, egyetlen adag GALBINOL teljesen elég a felgyógyuláshoz.

A GALBINOL beadása után 24 órán belül az összes férgek elpusztulnak és a birka meggyógyul. Egy adag GALBINOL ára 10 lei. thek-n und Drogerien ernaitth.

GALBINOL

Kérje

„A juhász könyve” című brosuránkat, díjtalanul küldjük.

Mélyen megszorodott szívvel tudatjuk, hogy a forrón szeretett férj, önfeláldozó apa, drága nagyapa, testvér és rokon

HAAS JÓZSEF

kereskedő

folyó hó 6-án, 69 éves korában, boldog házasságának 39-ik évében, váratlanul elhunyt.

Temetése folyó hó 8-án, pénteken d. u. 2 órakor lesz a Kapu-utca 10. szám alatti gyászházából a neolog izr. temetőbe.

Drága halottunk, nyugodj békében!

Brassó, 1933. évi december 7.

Özv. Haas Józsefné szül. Weisz Kornélia
felesége.

Winter Emilné szül. Haas Margit, Haas Sándor, Dr. Haas László
gyermekai.

Winter Magda, Winter Annie
unokák,

Winter Emil
vő.

Oppenheimer Hugó, Weisz Árpád
sógorok.

Oppenheimer Hugóné szül. Haas Róza
testvére.